

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Orta-Ağır Zihinsel Engeli ve
Otizm Spektrum Bozukluğu
Olan Öğrenciler İçin

GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

III. Kademe (9, 10, 11 ve 12. Sınıf)

Ankara, 2018

içindekiler

GİRİŞ	5
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	5
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	5
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	6
1. DEĞERLERİMİZ	6
2. YETKİNLİKLER	6
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
SONUÇ	9
GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI	9
1. GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI	9
2. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI	10
3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	11
4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	12
GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI ...	13
1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	13
2. HEDEFLERİN YAPISI	16
3. HEDEF, HEDEF DAVRANIŞLAR VE AÇIKLAMALAR	17
ÖRNEK ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ	41

III. KADEME GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geliştirilen öğretim programları; öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri bilgi, kavram ve becerileri kazanmalarını, bunları kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmelerini, etkili iletişim kurmalarını, akademik, günlük yaşam, öz bakım gibi alanlarda gelişim sağlamlarını hedefleyen bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırmayı hedefleyen, yalın ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Programlarda bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve kademelerde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden hedeflere ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki hedef ve açıklamalar ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu hedefler ve açıklamalar, eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, günlük hayatta değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları”, “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de yer alan “Özel Eğitimin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır. Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, birinci, ikinci ve üçüncü kademe seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak dil ve iletişim, öz bakım ve günlük yaşam, bedensel, bilişsel, sosyal ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini sağlamak,
2. Birinci kademe eğitimi tamamlayan öğrencilerin gelişim ve öğrenme düzeylerine uygun olarak dil ve iletişim, öz bakım ve günlük yaşam, bedensel, bilişsel, sosyal ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek, günlük yaşamlarında ihtiyaç duyacakları temel akademik becerileri kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak bağımsız bireyler olarak hayatlarını sürdürmelerini sağlamak,
3. İkinci kademe eğitimi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, toplumla etkileşimini, bütünlüğünü sağlayacak şekilde yeterliliklerle donatılmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Üçüncü kademe eğitimi tamamlayan öğrencilerin birinci ve ikinci kademede kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, insanlarla etkileşim kurabilen, toplumsal kurallara uyum sağlayabilen, toplumsal yaşama katılım için çabalayan, yaşamlarını bağımsız olarak sürdürebilen bireyler olmalarını sağlamak, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ)” ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir mesleğe hazır, toplum hayatında üretime katkısı olan, millî ve manevi değerleri benimseyen bireyler olmalarını sağlamaktır.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı bireye değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmaktır. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kurmaktadır. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından günümüze ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata aktarımıdır. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ile birlikte ele alınarak programın perspektifini oluşturmaktadır.

1. DEĞERLERİMİZ

Değer; bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli olduğu kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlardır. Değerler toplum ya da bireyler tarafından benimsenen, birleştirici olgulardır. Aynı zamanda değerler, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşıladığına ve bireylerin iyiliği için olduğuna inanılan ölçütlerdir. Değer eğitiminin temel amaçlarından biri de öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Değerler, insanın tutum ve davranışlarını biçimlendirmede önemli bir role sahiptir.

Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. "Eğitim programı"; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan "kök değerler" şunlardır: adelet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazesi olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ'de anadilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim / teknolojiye temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade olmak üzere sekiz anahtar yetkinlik belirlenmiştir. Özel eğitim çerçevesinde yabancı dillerde iletişim ve inisiyatif alma ve girişimciliğe ait yetkinlikler öğretim programlarında ele alınmamıştır. Bu yetkinliklere ilişkin bilgi ve beceriye ait davranışlar orta ve ağır engel düzeyindeki öğrencilere kazandırmamaktadır. Öğretim programlarında ele alınan yetkinlikler TYÇ'de aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1. *Anadilde iletişim:* Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2. *Matematiksel yetkinlik ve bilim / teknolojide temel yetkinlikler:* Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

3. *Dijital yetkinlik:* İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
4. *Öğrenmeyi öğrenme:* Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
5. *Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler:* Bu yetkinlikler kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.
6. *Kültürel farkındalık ve ifade:* Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, öğretimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı ve sistematik bir süreçtir. Öğrenme, öğretme ve planlamayı doğrudan etkileyen ve eğitim sisteminin temel öğelerinden biri olan değerlendirmeye öğretim programında önemli bir yer verilmiştir.

Öncelikle öğrencilerin öğrenme alanlarındaki performansını belirlemek ve performansına dayalı olarak Bireyselleştirilmiş Eğitim Programını (BEP) hazırlamak için ölçme ve değerlendirme yapılmalıdır. Sürekli değerlendirme tüm öğrencilerin ilerlemelerinin tespiti için önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında

yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Toplanan veriler sistematik olarak kayıt edilmelidir. Öğretim öncesi, sırası ve sonrasında yapılan tüm değerlendirmeler uygulanan öğretim konusunda yol gösterir. Öğrenci nasıl öğrenmektedir? Ne tür ipuçlarına ihtiyaç duymaktadır? En fazla desteklenmesi gereken alan nedir? Ne tür öğretimsel uyarlamalara ihtiyacı bulunmaktadır? Uygun ölçme değerlendirme süreçlerine yer verilerek bu tür sorulara cevap verilmelidir.

Ölçme değerlendirme ilkelerinden aşağıdakilere dikkat edilmelidir:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, hedeflerin ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Ölçme değerlendirme, yetersizliği olan öğrencinin bireysel özelliklerine göre biçimlendirilmelidir.
3. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulamalara yol gösterir. Bu araç ve yöntemlerin uygulanmasında gerekli uygulama ilkelerine uyulmalıdır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde öğrencinin çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilgi ve birikimi dikkate alınarak ve aralarındaki ilişki göz önünde bulundurularak bazı temel gelişim ilkelerine göre program düzenlenmiştir. Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak, destekleyici önlemler alınması önerilmektedir. Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların hedeflerini gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir. Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön koşul ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de kademeler düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi bilişsel gelişimini etkiler ve bilişsel gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir hedefin gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Bireyler arası farklılık bir bireyin diğerlerinden birden fazla özelliği bakımından farklı olmasıdır. Tüm öğrenciler için; bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda öğretim programları temel alınarak "BEP" hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP'de yer alacak olan hedeflerin belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazır bulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri farklılaşabilir. Bu nedenle öğrenme öğretme süreci planlanırken öğrencilerin bireysel farklılıkları (mevcut performansları, hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri ve ihtiyaçları, sosyokültürel farklılıkları vb.) göz önünde bulundurulmalıdır.

SONUÇ

Programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçildiği aşağıda sıralanmıştır.

- Farklı ülkelerin özel eğitim programları incelenmiş,
- Yurt içinde ve yurt dışında öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- Başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiş,
- Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından öğretmen ve yöneticilerin program gereksinimleri hakkında görüşleri alınmış,
- Öğretmenlerden programların hedefleri ve yapısı hakkında görüş alınmış; bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programlarımız hazırlanmıştır.

GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI

1. GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi III. kademe Öğretim Programı, öğrencilerin yaşamları boyunca kullanabilecekleri günlük yaşam ve sosyal iletişim becerilerine, akademik, duygusal ve psikomotor becerilere yönelik katkı sağlayan önemli bir alandır. Görsel sanatlar, bireyin yaşadığı toplumda etrafında olup bitenlere karşı kendini farklı biçimlerde ifade edebildiği etkili araçlardan biridir. Ayrıca duygu birliği oluşturup, bu sayede duygusal gelişime katkıda bulunarak, onun yaratıcılık ve üretkenlik yönünü açığa çıkartarak sanatsal gelişimini teşvik eden önemli bir unsurdur. Toplumlar arasında geçmişten geleceğe köprü vazifesi gören, kültürel mirasa değer vermenin önemini kavratan görsel sanatlar; bireylerin estetik gelişimine katkı yaparken, görsel okur-yazarlığı kazanması, eleştirel düşünmesi ve problem çözmesi için eğitsel süreci organize etmesi yönünden önemli bir alandır. Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı, görsel sanatlar alanına yönelik bilgi ve becerileri öğrencilere aktararak onlara sanat kimliği ve sanatsal becerileri, anlamlarına ve yapabilmelerine yardımcı olacak şekilde bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Öğrencilerin görsel sanatlar dersine ilişkin becerilerini geliştirmek ve görsel sanatlar yoluyla, duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini sağlamak ve farklı alanlara yönelik yapabilirlik düzeylerini artırmak bu programın en önemli amaçlarından. Bu bağlamda, öğretim programında öğrenme alanlarındaki beceriler birbiriyle ilişkili ve bütünlük içinde ele alınmaktadır. Öğrenme alanlarının her birinde edinilen bilgi ve beceriler öğrenme sürecinde birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak görsel sanatlar kapsamındaki hedefler artan bir yoğunluk içinde ve aşamalı olarak yapılandırılmıştır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri ile 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ifade edilen Özel Eğitimin Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

1. İki boyutlu çalışmalar, üç boyutlu çalışmalar, mimari, el sanatları, video-fotoğraf, tasarım, sanatsal algı ve eleştiri, sanatsal sosyal kültüre ilişkin bilgi ve beceriler kazanması,
2. Duygu, düşünce ve deneyimlerini görsel sanatlar yoluyla ifade etmesi,
3. Görsel sanatlar aracılığı ile bilişsel, psikomotor, dil, sosyal ve duygusal becerileri geliştirmesi,
4. Görsel sanatlar yolu ile yapabilirlik ve yaratıcılık becerileri geliştirmesi,

5. Organlar ve uzuvlar arasında eş güdümün (parmakların kendi aralarındaki koordinasyonu, el-göz, el-göz-beyin koordinasyonu vb.) gelişmesine katkı sağlaması,
6. Çalışma ve iş alışkanlıkları kazanmasını sağlaması,
7. Problem çözme becerisinin gelişmesine katkı sağlaması,
8. Çevreye yönelik görsel sanatlar algısı geliştirmesi,
9. Görsel sanatlar yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duyguları geliştirmesi,
10. Güncel kültür-sanat etkinliklerini takip etmesi,
11. Eğlencere öğrenmeye fırsat sağlaması amaçlanmıştır.

2. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için hazırlanan Görsel Sanatlar Dersi III.kademe Öğretim Programı; öğrencilerin performansını ve önkoşul becerileri göz önünde bulunduran ve öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmış olup, bütün hedefler sürekli gelişme ve ilerleme gösteren bir yapı içinde ve tüm öğrencilerin görsel sanatlar ile ilgili çeşitli alanlardaki becerilerini geliştirmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nda temel tasarım yaklaşımı belirlenirken hem öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını temel alan öğrenci merkezli yaklaşım hem de konu öğretimini merkeze alan konu merkezli bir yaklaşım temel alınmıştır. Bu anlamda program tasarımı eklektik bir yapıya sahiptir. Yani program hem konu merkezli hem de öğrenci merkezlidir.

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik geliştirilmiş olan bu program, bireysel temelleri dikkate alarak oluşturulmuştur. Öğrenci, programın en önemli parçasıdır. Öğrenme alanları ve etkinlikler birey için seçilmiş ve düzenlenmiştir. Öğrenme yaşantıları bireyin ilerideki gereksinimleri göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Özellikle bu program, program geliştirme açısından aşağıda belirtilen bireysel temeller dikkate alınarak geliştirilmiştir.

- Her öğrencinin bir birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.
- Öğrencinin kişisel mutluluğunu ve başarıma duygusunu kazandırmak için çaba gösterir.
- Öğrencinin gelecekteki hayatı için rehberdir.
- Günümüzdeki engelli bireylerden beklenen niteliklerin geliştirilmesine rehberdir.
- Öğrencinin fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı bir birey olarak yetişmesini hedef almıştır.

Program geliştirme açısından bir başka önemli temel ise **psikolojik temeldir**. Özellikle son zamanlarda insanlar nasıl öğrenir, öğrenme ortamları nasıl düzenlenmelidir gibi sorular eğitim programlarının psikolojik temellerini oluşturmaktadır. Anamlı bir öğrenme, öğrencilerin ön bilgilerinin kontrol edildiği, gerçek yaşamda karşılaştıkları sorunların temel alındığı, öğrencinin her zaman bilişsel, çoğunlukla devinimsel olarak da etkin olduğu öğrenme ortamlarında gerçekleşmelidir. Ayrıca bu öğrenme ortamlarının öğrenciye yeni öğrendiklerinin pekiştirilmesi için fırsatlar sunması gerekmektedir. Orta ve ağır engellilere yönelik bu program aynı zamanda **görevsel (işlevsel)** nitelik taşımaktadır. Bu anlamda programda yer verilen konular ve etkinlikler hayatta geçerli olan konulardır. Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için hazırlanmış olan Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın felsefi temelleri, **pragmatist** felsefenin eğitime uygulanması olarak ele alınan **ilerlemecilik** eğitim felsefesiyle örtüşmektedir. Çünkü programda öğrenci gereksinimlerini merkeze alan ve öğrenci için işlevsel değeri olan bilgi, beceri ve tutumlar öğretilmektedir.

Görsel sanatlar, temel olarak görselliğin doğası içerisinde oluşturulan, seramik, desen, resim, heykel, mimari, baskı-resim, modern görsel sanatlar dersi (fotoğrafçılık, video ve film yapıcılığı), tasarım ve el sa-

natları gibi yaratıcı çalışmaların sanat biçimlerine dönüştürülmesi olarak tanımlanmaktadır. Görsel sanatlar dersi eğitimi ise bireyin belirlenen eğitim amaçlarına ulaşılmasında görsel sanatlar dersi alanlarının sistemli ve bilinçli bir şekilde kullanılması sürecine verilen genel isimdir.

Yetersizlikten etkilenmiş bireylere yönelik görsel sanatlar dersi eğitimi, bu bireylere yönelik belirlenen öğrenme amaçlarına ulaşmada, görsel sanatlar dersine ilişkin uygulama çalışmalarının kullanıldığı sistemli bir eğitim sürecidir. Öğrenme alanlarının her birinde edinilen bilgi ve beceriler öğrenme sürecinde birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır. Bu bağlamda tek bir öğrenme öğretme yaklaşımı benimsenmemeli, farklı öğretim yöntem ve teknikleri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır. Bu programda iki farklı öğrenme kuramından yararlanılmıştır. Öğretim programına temel olan öğrenme yaklaşımları ise sırası ile uygulamalı davranış analizi ve sosyal etkileşimci kuramdır. Uygulamalı davranış analizi, davranışçı kuramın öne sürdüğü ilkeleri kullanarak sosyal açıdan birey için anlamlı ve toplum için önemli davranışları değiştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Uygulamalı davranış analizinde sosyal açıdan önemli, gözlenebilir ve ölçülebilir hedef davranışlar belirlenerek, bu davranışlarda istendik yönde değişiklik yaratmak için çalışılır. Uygulamalı davranış analizi alanında yeni beceri ve davranışları öğretmek üzere geliştirilmiş çok sayıda yöntem bulunmaktadır. Bu programda yer alan yöntemler; Doğrudan Öğretim Yöntemi, Yanlızsız Öğretim Yöntemleri ve Etkinlik Temelli Öğretim Yöntemidir.

Sosyal etkileşim kuramına göre çocuğun gelişiminin daha bilgili ve deneyimli bir yetişkinin rehberliğinde sosyal bir ortamda gerçekleşmektedir. Diğer bir deyişle çocuklar diğer kişilerle etkileşimler kurarak öğrenir. Çocuklar ve yetişkinlerin birlikte etkileşim içinde gerçekleştirdikleri tüm etkinlikler yakınsal gelişim alanı olarak adlandırılan alanda gerçekleşir. Yakınsal gelişim alanı, çocuğun bağımsız olarak yapabileceği ile maksimum yetişkin desteği ile yapacağı arasındaki alan olarak tanımlanmakta ve öğrenme bu alan içinde gerçekleşmektedir. Hedeflenen, çocuğu yetişkin rehberliğinden bağımsız hale getirmektir. Bu amaçla yetişkin birçok destekleyici sunarak öğrencinin söz konusu becerilerde bağımsızlaşmasını sağlar.

Tüm öğrenciler için bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda Görsel Sanatlar Dersi Programı temel alınarak BEP hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP’de yer alacak hedeflerin belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazır bulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri dikkate alınmalıdır. Öğrenme öğretme sürecinde mümkün olduğunca bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmalıdır. Bu teknolojilerin kullanılması öğretim stratejilerini zenginleştirirken aynı zamanda öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecektir.

Dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, internet, EBA içerikleri vb. etkin olarak kullanılmalıdır. Teknolojik araç ve gereçler kullanılırken gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik göz önüne alınmalı ve internetin güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Dijital kaynakların, özellikle internetten indirilen materyallerin kullanımında intihal yapılmamalı, etik kurallara ve telif haklarına uyulmalıdır.

3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sürecinde programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme ile eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi, her aşamada ortaya çıkan sorunları tespit ve düzenleme imkânı verir. Öğretmenler; öğrencilerin programla ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumlara yönelik eksiklerini belirlerken, bireysel gelişimlerini izlerken, karşılaştıkları zorlukları tanımlarken, öğrencileri öğrenmeye ve becerilerini geliştirmeye özendirirken **değerlendirme** yaparlar. Böylece, değerlendirme öğrencilerin eğitiminde geliştirici bir rol oynar. Öğrencilerin öğrenmesi ve gelişimiyle ilgili elde edilen bilgiler, öğretmenler tarafından kullanılabilmesi gibi

öğrencinin kendini değerlendirmesine ve kişisel hedefler belirlemesine de yardım eder. Öğrencilerin görsel sanatlar dersi becerilerinin gelişiminin sürekli olarak izlenmesi, her bir öğrenme alanında öğretmenin sınıf içi gözleme dayalı bir değerlendirme yapmasını gerektirir. Kademeler arası geçişte **öğretim yılı başında** hazır bulunmuşluğun ölçme ve değerlendirilmesinde, bir önceki kademedede yer alan hedef davranışlar dikkate alınarak öğrencinin geriye dönük öğrenme haritasının çıkarılması gerekir. Böylece öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin, yanlış öğrenmelerinin veya temel becerilerdeki eksikliklerin belirlenmesi ve giderilmesi sağlanmalıdır. Süreç içinde yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmalarında, becerilerin ne ölçüde edinildiğini sınamayı sağlayacak uygulamalar ve öğrenme deneyimleri oluşturulmalıdır. Özellikle öğrencileri öğretim esnasında anlık olarak izleme, geri bildirimde bulunma ve yönlendirme önem taşır. Süreç içindeki ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğrenme eksiklikler ve yanlışlıklar belirlendiğinde bu eksikliklerin giderilmesi ve yanlışlıkların düzeltilmesine yönelik düzenlemelerin yapılmasına dikkat edilmelidir. Ölçme ve değerlendirme yapılırken hedefler ve hedeflerin odaklandığı becerilerin öncelik-sonralık ilişkisine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. **Öğrenme sürecinin sonunda yapılacak** ölçme ve değerlendirme; hedeflerin ne düzeyde gerçekleştiği, hedeflerin kapsadığı bilgi ve becerilerin ne ölçüde edinildiği ile ilgili bilgi edinmemizi sağlar. **Sonuç değerlendirmede**, hedeflerin öngördüğü bilgi ve becerilerin dengeli bir şekilde temsil edilmesi gerekir. Bu nedenle, sonuç değerlendirmede içeriğin, hem öğrenme alanları arasındaki dağılımında hem de her bir öğrenme alanı içinde bilgi ve becerilerin temsili dağılımında denge gözetilmesi gerekmektedir. Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programında ön değerlendirme, süreç değerlendirme ve sonuç değerlendirmede ağırlıklı olarak öğrenciler alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmektedir. Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programında öğrenciyi ölçme ve değerlendirme araçları olarak gözlem formu, informal ölçü araçları ve kontrol listeleri kullanılabilir.

4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Atölye (çalışma/uygulama) alanı, araç-gereçlerin, demirbaşların ve her çalışmaya yönelik malzemelerin kullanımında, sağlık ve güvenlik önlemlerine yönelik öğrencilere görsel ve sözel olarak bilgi verilmeli ve bu kullanım talimatlarına ilişkin, kullanım alanlarında hatırlatıcı görsel yönergeler kullanılmalıdır.
- Görsel sanatlar eğitiminin sınır tanımayan yapısı, orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin gelişim yapılarına uydurulabilmektedir. Bu nedenle; yaşamın birçok başarısızlıkla yüzleştirdiği öğrenciler için eğitimciler, var olan başarıyı yönlendirebilecek her türlü girişimi görsel sanatlar çalışması üzerinde somut olarak yücelterek başarı duygusunu yaşatabilmektedir. Öğrenci, temel yetersizliğinin yanı sıra, nasıl bir özel duruma (psikomotor becerilerde sınırlılık, davranış problemleri vb.) sahip olursa olsun, görsel sanatlar dersi içerisindeki birçok yoldan biri ile ona başarı duygusu tattırılabilir. Öğrencinin başarı duygusunu yaşayabilmesi için o işi tamamen kendisinin yapmasına gerek yoktur. İşin yapılış sürecinde, sürecin içerisine dahil olması bile başarı duygusunu yaşamasında yeterli olabilmektedir. Çünkü bu öğrenciler, toplumsal kabul görebilmeleri için başarı duygusuna normal gelişim gösteren bireylerden daha fazla ihtiyaç duyabilmektedirler.
- Her öğrencinin, görsel sanatlar dersi alanları ile bağdaştırılabilecek bilgi ve becerisi vardır. Dolayısıyla öğretmen, öğrencilerle çalışmaya başlamadan önce çalışılacak konu ile ilgili ön koşul özelliği taşıyabilecek (vitray çalışması yapılabilmesi için öğrencinin mutlaka sınırlı boyama yapabiliyor olması gerekir vb.) beceriler hakkında veri toplamalıdır. Ancak bazı çalışmalarda öğrenci, çalışma basamaklarındaki, her beceri için ön koşula sahip olmayabilir. Örneğin fiziksel özelliklerinden dolayı kilden top ve sucuk formu kullanarak seramik çalışması yapamayacak öğrenciyi uygulayabileceği seramik teknikleri ile çalışma yaptırabilir. Öğrenci performansının yanı sıra, sınıf öğretmenin bek-

lentileri, görüş ve önerilerine yönelik veri toplanması, bu öğrencilerin disiplinler arası çoklu gelişimlerinin sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

- Öğrencilerin, sağlık problemlerine yönelik (alerji, epilepsi, kalp pili kullanımı vb.) bilgi edinilmeli ve çalışmalar planlanırken bu durumlara ilişkin önlemler alınmalıdır.
- Çalışma ortamı düzenirken, öğrencilerin davranış problemlerinden dolayı ortaya çıkabilecek güvenlikle ilgili problemleri önlemek amacı ile, çalışma sırasında kullanılacak olsa bile, kesici, delici, yanıcı vb. malzemeleri kilitli dolaplarda muhafaza etmeli ve bu tür malzemeler, çalışma sırasında kontrol/denetim altında kullanılmalıdır. Öğrencinin davranış problemleri veya fiziksel özellikleri, çalışma sırasında kullanılacak malzemelerde uyarılma ya da değişiklik yapmayı gerektirebilir. Örneğin parmaklarında güçsüzlük olan bir öğrenciyle sulu boya çalışması yapılırken kalın saplı fırça veya ele takılabilir fırça tutma aparatı kullanılmalıdır. Boyanacak kağıdın hareket etmemesi içinse kağıt, zemine sabitlenmelidir. Problem davranışı olan (kaba konulan suyu içebilen, dökülebilen vb.) bir öğrenciyle sulu boya çalışması yapılırken su hazneli sulu boya fırçaları tercih edilmelidir. Özellikle otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerde görülebilecek en önemli özelliklerden birisi, farklı malzemelere karşı dokunma hassasiyetlerinin olmasıdır. Böyle öğrencilerle çalışılırken öğrencinin sevdiği ve ilgi duyduğu malzemeler araç olarak kullanılmalıdır. Örneğin parmak boyasına dokunmaktan hoşlanmayan bir öğrencinin kredi kartlarına ilgisinin fark edilmesi halinde, ve bu ilginin parmak boyası kullanma becerisi çalışması ile bağdaştırılarak çalışmada parmak yerine kartın araç olarak kullanılması sağlanmalıdır.
- Çalışma öncesinde, öğrencilerin çalışmaya güdülenmesini sağlamak amacı ile iki unsur mutlaka kullanılmalıdır. Birincisi, o gün yapılacak çalışmaya ilişkin olarak daha önceden yapılmış ve tamamlanmış bir örneği / video kaydı vb. gösterilmelidir. Böylelikle öğrenciler çalışmalarının tamamlandığında neye benzeyeceği hakkında fikir edinirler ve çalışma sırasında yaptıklarının kendilerine gösterilen örneğe ne derece benzediğinin kıyaslamasını yapabilmeliler. Bu da onların dersi takip etmelerine, malzemeyi ve araç gereçleri kurallarına uygun kullanmalarına, verilen yönergelere ve çalışma kurallarına uymalarına katkı sağlayacaktır. İkincisi, yapılan çalışmanın sonunda ortaya çıkan ürünün nasıl kullanılacağına ilişkin olarak öğrencilere bilgi verilmelidir. Örneğin o günkü çalışmada batik tişört yapılacaksa daha önceden yapılmış örnek tişört gösterilirken "Siz de bunun gibi yaptığınızda, yaptığınız tişörtü kendiniz giyebilir veya sevdiğiniz birisine hediye edebilirsiniz." denilebilir. Böylelikle, öğrencilerin yaptıkları iş, öğrencilere çalışmanın somut ödülü olacaktır.
- Çalışma ortamı düzenlemesi yapılırken davranış problemi olan öğrenciler dikkate alınarak düzen oluşturulmalıdır. Örneğin her bir öğrencinin bireysel çalışma alanı, belirli bir mesafe bırakılarak oluşturulmalı ya da dışarı ile çok fazla ilgilenen öğrencilerin çalışma alanı pencereden uzak bir alanda olmalıdır.

GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan çocuklara yönelik Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayışla oluşturulmuştur. Programda öğrenme alanları, sadece 3. Kademe için yapılandırılmıştır. Öğretim programında yer alan öğrenme alanları " **İki Boyutlu Çalışmalar, Üç Boyutlu Çalışmalar, Mimari, El Sanatları, Video-Fo- toğraf, Tasarım, Sanatsal Algı ve Eleştiri, Sanatsal-Sosyal Kültürlenme** " olmak üzere 8 ana başlık altında düzenlenmiştir. Aşağıda bu öğrenme alanlarının açıklamalarına ve program içerisindeki kademe, öğrenme alanı, hedefe ilişkin kodlamaya yer verilmiştir.

İki Boyutlu Çalışmalar: Görsel sanatlar dersi alanında iki boyutluluktan kasıt, herhangi bir resim, baskı resim, desen, fotoğraf vb. sanat çalışmasının düzlemsel yüzeyleridir. Bunun yanı sıra, iki boyutluluk, çeşitli tekniklerin kullanımı ile sağlanabilmektedir. Boyama / renklendirme ve çizim çalışmaları, sulu boya, guaj, akrilik, pastel, kuru kalem boya, kurşun kalem, vb. kullanılarak yapılabilmektedir. Çalışmanın yapılma tekniği, bir çalışmayı diğerinden ayırt etmek için bir nitelik olarak kullanılabilir. Öğretim programında, iki boyutlu çalışma becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin desen çizmesi, resim, baskı resim ve iki boyutlu yaratıcı görsel sanatlar çalışması yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla, desen çizmede, resim yapmada, baskı resim yapmada kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verme; çeşitli görseller arasından desen çizmede, resim yapmada, baskı resim yapmada kullanılan tekniklere ilişkin sözel / motor tepki verme; her bir tekniğin uygulamasına yönelik hedefler oluşturulmuştur. Ayrıca özgün ve yaratıcı iki boyutlu görsel sanatlar çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik hedefler de bulunmaktadır.

Üç Boyutlu Çalışmalar: Görsel sanatlar dersi alanında üç boyutlu çalışmalardan kasıt, kütleli ağırlık, genişlik ve derinlik gibi gözlemlenebilir niteliksel öğelerin bir nesne üzerinde görülebilmesidir. Üç boyutluluğu içeren görsel sanatlar dersi alanlarına örnek olarak, seramik ve heykel çalışmaları gösterilebilmektedir. Biçim (form), üç boyutluluk kavramı için kullanılabilen bir kelimedir ve üç boyutluluğu tanımlamaktadır. Biçimler geometrik (küp, üçgen prizma vb.), organik (bal kabağı, deniz kabuğu vb.) veya inorganik (pet şişe, vazo vb.) olabilmektedir. Bunun yanı sıra, biçimlerin uzayda kapladıkları bir ağırlıklarının olması söz konusudur. Programda, üç boyutlu çalışma becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin heykel, seramik ve üç boyutlu yaratıcı görsel sanatlar çalışması yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla, heykel ve seramik yapmada kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verme; çeşitli görseller arasından heykel ve seramik yapmada kullanılan tekniklere ilişkin sözel / motor tepki verme; her bir tekniğin uygulamasına yönelik hedefler oluşturulmuştur. Ayrıca özgün ve yaratıcı üç boyutlu görsel sanatlar çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik hedefler de bulunmaktadır.

Mimari: Planlama, tasarım, bina inşaatı ve diğer fiziksel yapıların hem üretimi hem de oluşumu görsel sanatlardaki mimarlık alanını oluşturmaktadır. Mimari eserlerin yapısal biçimlerinde kültürel semboller ve sanat çalışmaları gibi temel öğeler sıklıkla kullanılmaktadır. Kapılar, pencereler, iç mekan duvarları, dış mekan duvarları vb. dekoratif unsurlar mimarinin bir parçasıdır. Görsel sanat çalışmaları yapılırken içeriğin bu mimari unsurlar düşünülerek oluşturulması, yapılan sanat çalışmasının mimari destekli kullanılmasına katkı sağlayacaktır. Öğretim programında, mimari çalışma becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin mozaik, cam boyama, oyma, boyama, baskı tekniklerini kullanarak çeşitli sanatsal ve yaratıcı görsel sanatlar çalışması yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla, mimariye yönelik görsel sanatlar çalışması yapmada kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verme ve her bir tekniğin uygulamasına yönelik hedefler oluşturulmuştur. Ayrıca; özgün ve yaratıcı mimariye yönelik görsel sanatlar çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik hedefler de bulunmaktadır.

El Sanatları: Toplumların geçmişlerine / geleneklerine dayanan, belirli bir bilgi, beceri yapısını ve uzmanlığı gerektiren, uygulama alanlarına "el sanatları" denmektedir. Her toplumun kendi yapısına özgü el sanatları bulunmaktadır. Geçmişten günümüze kadar gelen ve geçmiş ile bağlarımızı güçlendiren bu sanat alanlarının eğitim-öğretim uygulamaları içerisinde yer alması toplumsal kimlik kazanımı adına önem taşımaktadır. Öğretim programında, el sanatları çalışma becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin keçe, deri, ebru, tekstil boyama, kağıt kesme ve katlama, örme, dokuma, çini boyama, dikiş-nakiş işleme, ahşap boyama, hat yazı sanatı tekniklerini kullanarak özgün ve yaratıcı görsel sanatlar çalışması yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla, el sanatlarında kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verme ve her bir tekniğin uygulamasına yönelik hedefler oluşturulmuştur. Ayrıca özgün ve yaratıcı el sanatları çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik hedefler de bulunmaktadır.

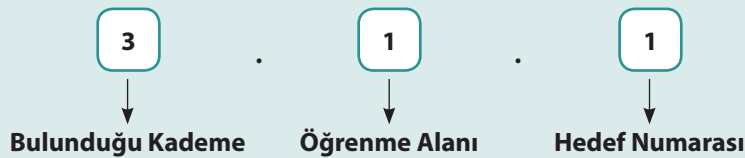
Video-Fotoğraf: Görsel ve kitle iletişim araçları kullanılarak gerçekleştirilen video ve fotoğraf uygulamalarına verilen genel isimdir. Teknolojik gelişmeler, kullanım kolaylığı ve uygulama seçenekleri sayesinde eğitimde rahatlıkla kullanılacak bir görsel sanatlar dersi alanıdır. Bunun yanı sıra, video ve fotoğraf uygulamalarına yönelik beceriler, her öğrencinin bireysel eğitim performansına göre uyarlanarak kazandırılabilir. Öğretim programında, video-fotoğraf becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin video, fotoğraf ve yaratıcı görsel sanatlar çalışması yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla, video fotoğrafta kullanılan malzemelere / ışığa ilişkin sözel / motor tepki verme; video kaydı ve fotoğraf çekimine yönelik hedefler oluşturulmuştur. Ayrıca; öğrencinin yaratıcı video kaydı ve fotoğraf çekimi yapmasına yönelik hedefler de bulunmaktadır.

Tasarım: Yapılacak çalışmanın nasıl görüneceğine, işlevselliğinin ne olacağına, yapı / bina üzerindeki kullanım yeri, giyim eşyası veya diğer nesnelerin yapımına geçilmeden önce plan veya taslağın oluşturulması ve uygulanmasına yönelik çalışmalara verilen genel isimdir. Eğitim alanında tasarıma yönelik çalışmaların yapılması öğrencilerin disiplinler arası gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu nedenle görsel sanatlar çalışmaları içerisinde tasarımın kullanımı önem taşımaktadır. Öğretim programında, tasarım becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin boyama, baskı, modelaj, dokuma ve örme tekniklerini kullanarak özgün ve yaratıcı görsel sanatlar çalışması yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla, tasarımda kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verme ve her bir tekniğin uygulamasına yönelik hedefler oluşturulmuştur. Ayrıca; öğrencinin, özgün ve yaratıcı tasarım çalışmaları gerçekleştirmesine yönelik hedefler de bulunmaktadır.

Sanatsal Algı ve Eleştirisi: Algı, insanın içsel ve dışa ait dünyasındaki uyaran niteliğindeki durumların bir işlevi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Duyu organları (görme, işitme, dokunma, koku alma ve tat alma) aracılığı ile insan, algıladığı dış dünyayı hissetmeye, tanımlamaya başlar. Böylelikle hissedilen ve tanımlanan dış dünya, kişisel algı aracılığı ile anlamlandırılabilir. Algılamada kişinin psikolojik durumu, kişinin geçmiş yaşantıları, geleceğe ilişkin beklentileri, eğitim yapısı, kültür yapısı, bulunulan ortam ve kişinin ilgi ve ihtiyaçları gibi birtakım belirleyici etmenler rol oynamaktadır. Sanat eleştirisi ise: bir sanat çalışmasının / eserinin detaylı olarak analiz edilmesini ve değerlendirilmesini içermektedir. Eğitim alanında sanat algısı ve eleştirisinin kullanımı temelde öğrencilerin çoklu düşünebilme becerilerine doğrudan katkı sağlamaktadır. Öğretim programında, sanatsal algı ve eleştirisi becerilerinin geliştirilmesi ile öğrencilerin görsel sanat alanlarına göre sınıflandırma yapması, malzeme kullanılması, görsel sanat okuması, duygu ve düşüncelerini ifade etmesi amaçlanmaktadır ve bu amaçları gerçekleştirmek için bu öğrenme alanında hedefler oluşturulmuştur.

Sanatsal-Sosyal Kültürlenme: Görsel sanatlar dersinde sanat çalışması oluşturma, algı ve estetik bakış açısı yanında önemli öğelerden birisi de sanatsal sosyal kültürlenmedir. Sanatsal-sosyal kültürlenme, toplum içinde yaşayan bireyin, genel kültür ediniminin yanında kazanmış olduğu bilgi, beceri, tutum ve davranışlarla görsel sanatlar dersine ilişkin sosyal ortamlarda geçerli ahlak kuralları, gelenekler vb. diğer yetenek ve alışkanlıklardan oluşan karmaşık bir bütündür. Öğretim programında, sanatsal-sosyal kültürlenmenin geliştirilmesiyle, sanat çalışmalarının yapıldığı ortamlarda belirlenen kurallara sınıf içi ve dışında çalışmaların konulduğu ve sergilendiği alanlar, ören yerleri, tarihi mekanlar, müzeler ve sergi salonları gibi alanlara yönelik kurallara ve temizlik kurallarına uymaları amaçlanmaktadır. Ayrıca yaptığı çalışmaları okul içi ve okul dışında paylaşmaktan keyif almalarını, yaptığı çalışmalarla sergilere / yarışmalara isteyerek katılmalarını sağlamak da amaçlanmaktadır.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programında **Kademe, Öğrenme Alanı, Hedef**e ilişkin kodlamada aşağıdaki sistematik izlenmiştir.

2. HEDEFLERİN YAPISI

Görsel Sanatlar Dersi üçüncü kademe programında sekiz öğrenme alanında toplam 102 hedef ve 336 hedef davranış yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretim Programının Öğrenme Alanları Hedef ve Hedef Davranış Sayıları

Öğrenme Alanları	Hedef Sayıları	Hedef Davranış Sayıları
İki Boyutlu Çalışmalar	26	88
Üç Boyutlu Çalışmalar	11	49
Mimari	14	36
El Sanatları	23	56
Video-Fotoğraf	8	34
Tasarım	9	25
Sanatsal Algı ve Eleştiri	4	25
Sanatsal - Sosyal Kültürlenme	7	23
Toplam	102	336

Tablo 2. Öğrenme Alanlarındaki Hedefler ve Bloom Taksonomisine Göre Dağılımı

Öğrenme alanları	Bilişsel	Duyuşsal	Psikomotor	Toplam
İki Boyutlu Çalışmalar	12	-	14	26
Üç Boyutlu Çalışmalar	3	-	8	11
Mimari	6	-	8	14
El Sanatları	11	-	12	23
Video-Fotoğraf	4	-	4	8
Tasarım	4	-	5	9
Sanatsal Algı ve Eleştiri	4	-	-	4
Sanatsal - Sosyal Kültürlenme	-	7	-	7
Toplam	44	7	51	102

3. HEDEF, HEDEF DAVRANIŞLAR VE AÇIKLAMALAR ÖĞRENME ALANLARI

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
İki Boyutlu Çalışmalar	3.1.1. Desen çizmede kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	1.1. Çeşitli malzemeler arasından desen kağıdına ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.2. Çeşitli malzemeler arasından kurşun kaleme ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.3. Çeşitli malzemeler arasından rapido / pilot kaleme ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.4. Çeşitli malzemeler arasından silgiye ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
	3.1.2. Çeşitli görsel çizimler arasından desen tekniklerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	2.1. Klasik teknikle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.2. Karalama tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.3. Tarama tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
	3.1.3. Klasik tekniği kullanarak desen çizer.	3.1. Modele bakarak çizim yapar. 3.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel çizim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.1.4. Karalama tekniğini kullanarak desen çizer.	4.1. Modele bakarak çizim yapar. 4.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel çizim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.1.5. Tarama tekniğini kullanarak desen çizer.	5.1. Modele bakarak çizim yapar. 5.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel çizim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.1.6. Renklere ilişkin sözel / motor tepki verir.	6.1. Ana renklere ilişkin sözel / motor tepki verir. 6.2. Ara renklere ilişkin sözel / motor tepki verir. 6.3. Nötr renklere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.1.7. Resim yapmada kullanılan çeşitli boyalara ilişkin sözel / motor tepki verir.	7.1. Kuru boyaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 7.2. Keçeli kaleme ilişkin sözel / motor tepki verir. 7.3. Pastel boyaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 7.4. Sulu boyaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 7.5. Guaj boyaya ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.1.8. Resim yapmada kullanılan çeşitli malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	8.1. Resim kağıdına ilişkin sözel / motor tepki verir. 8.2. Sulu boya kağıdına ilişkin sözel / motor tepki verir. 8.3. Fırçaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 8.4. Su kabına ilişkin sözel / motor tepki verir. 8.5. Boya paletine ilişkin sözel / motor tepki verir. 8.6. Fırça kurulum bezine / peçeteye ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.1.9. Çeşitli görseller arasından resim yapmada kullanılan tekniklere ilişkin sözel / motor tepki verir.	9.1. Kuru boya tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 9.2. Keçeli kalem tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 9.3. Pastel boya tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 9.4. Sulu boya tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 9.5. Guaj / Akrilik boya tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 9.6. Karışık tekniklerle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.1.10. Kuru boya tekniğini kullanarak resim yapar.	10.1. Modele Bakarak resim yapar. 10.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımlı öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.1.11. Keçeli kalem tekniğini kullanarak resim yapar.	11.1. Modele bakarak resim yapar. 11.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modellerle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.12. Pastel boya tekniğini kullanarak resim yapar.	12.1. Modele bakarak resim yapar. 12.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modellerle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.13. Sulu boya tekniğini kullanarak resim yapar.	13.1. Modele bakarak resim yapar. 13.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modellerle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.14. Guaj boya tekniğini kullanarak resim yapar.	14.1. Modele bakarak resim yapar. 14.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modellerle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.15. Akrilik boya tekniğini kullanarak resim yapar.	15.1. Modele bakarak resim yapar. 15.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modellerle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.16. Karışık tekniği kullanarak resim yapar.	16.1. Modele bakarak resim yapar. 16.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modellerle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.1.17. Nesne baskıda kullanılan malzemelere ilişkin sözler / motor tepki verir.	17.1. Nesne baskı yapımında kullanılacak, dokusu olan malzemelere ilişkin sözler / motor tepki verir. 17.2. Matbaa mürekkebi / su bazlı boyalara ilişkin sözler / motor tepki verir. 17.3. Baskı resim rulosuna ilişkin sözler / motor tepki verir. 17.4. Spatulaya ilişkin sözler / motor tepki verir. 17.5. Baskı resim uygulayacağı zemine ilişkin sözler / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
3.1.18. Nesne baskı tekniğini kullanarak baskı resim çalışmaları yapar.	18.1. Baskı yapılacak objeyi baskıya hazırlar. 18.2. Hazırladığı objeye boya sürer. 18.3. Nesne baskıyı yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.19. Tek tip baskı yapmada kullanılan malzemelere ilişkin sözler / motor tepki verir.	19.1. Tek tip baskı yapımında kullanılacak zemine ilişkin sözler / motor tepki verir. 19.2. Matbaa mürekkebi / su bazlı boyalara ilişkin sözler / motor tepki verir. 19.3. Baskı resim rulosuna ilişkin sözler / motor tepki verir. 19.4. Spatulaya ilişkin sözler / motor tepki verir. 19.5. Baskı resim uygulayacağı zemine ilişkin sözler / motor tepki verir. 19.6. Baskı resim zemini üzerinde kullanabileceği nesnelere ilişkin sözler / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
3.1.20. Tek tip baskı tekniğini kullanarak baskı resim çalışmaları yapar.	20.1. Baskı yapılacak zemini baskıya hazırlar. 20.2. Hazırladığı zemine kağıdı yerleştirir. 20.3. Tek tip baskıyı yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.1.21. Ahşap baskıda kullanılan malzemelere ilişkin sözler / motor tepki verir.	21.1. Ahşap baskı yapımında kullanılabilen ahşap plakalara ilişkin sözler / motor tepki verir. 21.2. Matbaa mürekkebi / su bazlı boyalara ilişkin sözler / motor tepki verir. 21.3. Baskı resim rulosuna ilişkin sözler / motor tepki verir. 21.4. Spatulaya ilişkin sözler / motor tepki verir. 21.5. Baskı resim uygulayacağı zemine ilişkin sözler / motor tepki verir. 21.6. Kağıdın arkasında preslemek için kullanacağı alete ilişkin sözler / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
3.1.22. Ahşap baskı tekniğini kullanarak baskı resim çalışmalarını yapar.	22.1. Belirlenen motive uygun ahşap plaka üzerinde kazıma, yontma vb. işlemleri uygulayarak ahşap baskı kalıbını hazırlar. 22.2. Kalıba baskı boyasını sürer. 22.3. Ahşap baskıyı yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.23. Linol baskıda kullanılan malzemelere ilişkin sözler / motor tepki verir.	23.1. Linol baskı yapımında kullanılabilen linol plakalara ilişkin sözler / motor tepki verir. 23.2. Matbaa mürekkebi / su bazlı boyalara ilişkin sözler / motor tepki verir. 23.3. Baskı resim rulosuna ilişkin sözler / motor tepki verir. 23.4. Spatulaya ilişkin sözler / motor tepki verir. 23.5. Baskı resim uygulayacağı zemine ilişkin sözler / motor tepki verir. 23.6. Kağıdın arkasında preslemek için kullanacağı alete ilişkin sözler / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
3.1.24. Linol baskı tekniğini kullanarak baskı resim çalışmalarını yapar.	24.1. Belirlenen motive uygun linol plaka üzerinde oyma, kazıma, yontma vb. işlemleri uygulayarak linol baskı kalıbını hazırlar. 24.2. Kalıba baskı boyasını sürer. 24.3. Linol baskıyı yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

	3.1.25. Özgün sanat çalışmalarını yapar.	25.1. Kendi çizimlerini kullanarak resim yapar. 25.2. Kendi tercih ettiği renklerle resim yapar. 25.3. Kendi resimsel karakterlerini oluşturur. 25.4. Kendi resimsel tasvirlerini oluşturur.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizimleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.1.26. Kendisine verilen malzemeleri ya da sözcükleri kullanarak sanat çalışmaları yapar.	26.1. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak iki boyutlu çalışmalar yapar. 26.2. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak iki boyutlu çalışmalar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizimleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı	
Açıklamalar	3.1.6. Ana renkler olarak kırmızı, sarı, mavi alınmalıdır. Ara renkler ise bu ana renklerin karışımından oluşan yeşil, mor, turuncudur. Nötr renklerden kasit ise siyah ve beyazdır. 3.1.8. Boya malzemelerinin seçiminde boyanın içeriği (zehirli olup olmadığı), fiziki özellikleri (üçgen pastel boya, kalın kuru boyalar, kalın saplı fırçalar, kılıflı pastel boyalar gibi) ve kullanım kolaylığı (sulu kalem boya, su hazneli fırça) dikkate alınmalıdır. 3.1.18. İz çıkartma özelliği olan her türlü doğal (yaprak, sebzeler, meyveler, el vb.) ve yapay (plastik poşet, bardak vb) malzeme kullanılabilir. 3.1.19. Sıvı emme özelliği olmayan yüzeyler (cam, mermer, plastik cam vb.) kullanılmalıdır. 3.1.25. Resimsel karakterlerden kasit, insan ve hayvan yüzü özelliklerini vermesidir. Resimsel tasvirlerden kasit ise canlı ve cansız varlıkları kullanarak kompozisyon oluşturur. 3.1.26. Somut (bebek, araba, okul, bayrak vb) ve soyut (neşe, hüzün, sevgi vb.) sözcükler kullanılabilir.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Üç Boyutlu Çalışmalar	1.1. Heykel kiline ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.2. Modelaj kalemine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.3. Dip alma aletine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.4. Süngere ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.5. Fis fişşesine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.6. Turnete ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.7. Kazıma / yontma aletlerine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.8. Yutong taşı / gazlı betona ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.9. Heykel yapımında kullanılan ahşaba ilişkin sözel / motor tepki verir.	1.1. Heykel kiline ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.2. Modelaj kalemine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.3. Dip alma aletine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.4. Süngere ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.5. Fis fişşesine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.6. Turnete ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.7. Kazıma / yontma aletlerine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.8. Yutong taşı / gazlı betona ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.9. Heykel yapımında kullanılan ahşaba ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	2.1. Modelaj tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.2. Yontma tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.3. Baskı tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.4. Üç boyutlu heykel çalışmalarına ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.5. Rölyef heykel çalışmalarına ilişkin sözel / motor tepki verir.	2.1. Modelaj tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.2. Yontma tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.3. Baskı tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.4. Üç boyutlu heykel çalışmalarına ilişkin sözel / motor tepki verir. 2.5. Rölyef heykel çalışmalarına ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.2.1. Heykel yapımında kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.2.2. Heykel yapımında kullanılan tekniklere ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.2.3. Modelaj tekniğini kullanarak değişik çalışmalar yapar.	3.1. Kilden, elle heykel çalışmaları yapar. 3.2. Kilden, modelaj aletlerini kullanarak heykel çalışmaları yapar. 3.3. Kilden rölyef çalışmaları yapar. 3.4. Atık malzemelerden heykel çalışmaları yapar. 3.5. Yaptığı heykellere / rölyeflere doku, renklendirme ve / veya eskitme uygulamaları yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

	3.2.4. Yontma tekniğini kullanarak değişik çalışmalar yapar.	4.1. Heykel çalışmaları yapar. 4.2. Rölyef çalışmaları yapar. 4.3. Yaptığı heykellere / rölyeflere doku, renklendirme ve / veya eskitme uygulamaları yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.2.5. Baskı tekniğini kullanarak rölyef çalışmaları yapar.	5.1. Kıl plaka üzerine baskı çalışmaları yapar. 5.2. Yaptığı rölyeflere doku, renklendirme ve / veya eskitme uygulamaları yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.2.6. Seramik yapımında kullanılan malzemelere ilişkin sözsel / motor tepki verir.	6.1. Şamotlu / seramik kiline ilişkin sözsel / motor tepki verir. 6.2. Modelaj kalemine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 6.3. Dip alma aletine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 6.4. Süngere ilişkin sözsel / motor tepki verir. 6.5. Fis fişesine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 6.6. Turnete ilişkin sözsel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.2.7. Seramik yapımında kullanılan tekniklere ilişkin sözsel / motor tepki verir.	7.1. Elle biçimlendirme tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözsel / motor tepki verir. 7.2. Kalıpla biçimlendirme tekniğiyle yapılan çalışmaya ilişkin sözsel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.2.8. Elle biçimlendirme tekniğini kullanarak seramik çalışmaları yapar.	8.1. Kılden top biçimi yapar. 8.2. Kılden sucuk biçimi yapar. 8.3. Kılden salyangoz biçimi yapar. 8.4. Yaptığı biçimlerden basit seramik objeler yapar. 8.5. Yaptığı obje kuruduktan sonra rötüş yapar. 8.6. Bisküvi pişirimi yapılan objeyi renklendirir / dekore eder. 8.7. Renklendirilen / dekore edilen objeyi vernikler.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı

	3.2.9. Kalıpla biçimlendirme tekniğini kullanarak seramik çalışmaları yapar.	9.1. Elle yaptığı formları kalıba uygun yerleştirir. 9.2. Yaptığı obje kuruduktan sonra rötuş yapar. 9.3. Bisküvi pişirimi yapılan objeyi renklendirir / dekore eder. 9.4. Renklendirilen / dekore edilen objeyi vernikler.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.2.10. Özgün sanat çalışmaları yapar.	10.1. Kendi şekillerini kullanarak üç boyutlu çalışmalar yapar. 10.2. Kendi tercih ettiği renklerle üç boyutlu çalışmalarını renklendirir. 10.3. Kendi üç boyutlu karakterlerini oluşturur. 10.4. Kendi üç boyutlu tasvirlerini oluşturur.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.2.11. Kendisine verilen malzemeleri ya da sözcükleri kullanarak sanat çalışmaları yapar.	11.1. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışmalar yapar. 11.2. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak üç boyutlu çalışmalar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
Açıklamalar	3.2.3. Doğal (deniz kabukları, kozalak, ağaç dalları, kütük vb.) ve yapay (pet şişe, tenekeler, kırık oyuncaklar vb.) olan her türlü malzeme atık malzeme olarak kullanılabilir. 3.2.6. Seramik çalışmalarında yapılan objeleri pişirmek için bir seramik firmına veya okul dışında anlaşmalı bir atölyeye ihtiyaç duyulmaktadır. 3.2.8. ve 3.2.9. Yapılan seramik çalışmasını koruma amaçlı sürülen vernik mutlaka su bazlı olmalıdır. Vernik, kilitli bir yerde muhafaza edilmelidir. Öğretmen kontrolünde kullanılmalıdır. 3.2.10. Üç boyutlu karakterlerden kasıt, yaptığı formlara insan ve hayvan yüzü özelliklerini vermesidir. Üç boyutlu tasvirlerden kasıt ise canlı ve cansız varlıkları kullanarak kompozisyon (çiftlik, hayvanat bahçesi, oyun parkı vb.) oluşturmaktır. 3.2.11. Somut (bebek, araba, okul, bayrak vb) ve soyut (neşe, hüzün, sevgi vb.) sözcükler kullanılabilir.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Mimarî	3.3.1. Mimarîde kullanılan mozaik malzemelerin ilişkine ilişkin sözel / motor tepki verir.	1.1. Kullanılacak taşlara ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.2. Kullanılacak kasağa ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.3. Kullanılacak motif ilişkine ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.4. Kullanılacak harca ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.5. Harcı temizlemek için kullanılabilen malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış kayıt formu Ayrıık deneme kaydı
	3.3.2. Mozaik tekniğini kullanarak mozaik çalışmalarını yapar.	2.1. Mozaik çalışması için malzemeleri hazırlar. 2.2. Malzemeleri verilen motife bağlı kalarak yapıştırır. 2.3. Harç dökererek mozaik çalışmasını tamamlar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı
	3.3.3. Cam boyama tekniğinde kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	3.1. Kullanılacak motife ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.2. Kullanılacak cam kontüre ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.3. Kullanılacak fırçaya ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
	3.3.4. Cam boyama tekniğini kullanarak vitray çalışmalarını yapar.	4.1. Hazır motif cama aktarır. 4.2. Aktardığı motifin parçalarını cam boyasına uygun tekniklerle renklendirir.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.3.5. Oyma tekniğinde kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	5.1. Motif aktarımında kullanılabilen malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.2. Zemine aktarılan motifin oyma işleminde kullanılabilen malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı

3.3.6. Oyma tekniğini kullanarak çalışmalar yapar.	6.1. Karbon kağıdı kullanarak oyma yüzeyine motif aktarır. 6.2. Aktardığı motifin oyma işlemi yapar	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.3.7. Mimaride kullanılan boyama tekniği malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	7.1. Motif aktarımında kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir. 7.2. Mimari unsurlar üzerinde kullanılacak boya malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
3.3.8. Boyama tekniğini kullanarak çalışmalar yapar.	8.1. Duvar, kapı, masa, sandalye vb. üzerine karbon kağıdı, projeksiyon cihazı kullanarak motif aktarır. 8.2. Aktarılan motif renklendirir.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.3.9. Mimaride kullanılan baskı tekniği malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	9.1. Baskı resim yapılabilecek mimari unsurlara ilişkin sözel / motor tepki verir. 9.2. Kullanılacak baskı çeşitlerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı
3.3.10. Baskı tekniğini kullanarak çalışmalar yapar.	10.1. Duvar, kapı, masa, sandalye vb. üzerini baskı işlemine hazırlar. 10.2. Hazırlanan zemine şablon, mono tip vb. baskı yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı
3.3.11. Mimaride kullanılan doğal ve yapay malzemelerle yapılan çalışmalara ilişkin sözel / motor tepki verir.	11.1. İçeriğe uygun kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir. 11.2. İçeriğe uygun yapılacak renklendirme malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrıık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrıık Deneme Kaydı

	3.3.12. Doğal ve yapay malzemeleri kullanarak çalışmalar yapar.	12.1. İçeriğe uygun kullanılacak malzemeleri seçer. 12.2. Seçtiği malzemelerden çelenk, çerçeve vb. yapar. 12.3. Tercihe göre yaptığı çalışmaları renklendirir / vernikler.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.3.13. Özgün sanat çalışmaları yapar.	13.1. Kendi çizimlerini mimari yüzeylerde kullanır. 13.2. Kendi tercih ettiği renklerle mimari yüzeylere resim yapar. 13.3. Mimari yüzeylerde kendi karakterlerini kullanır. 13.4. Mimari yüzeylerde kendi tasvirlerini kullanır.	13.1. Kendi çizimlerini mimari yüzeylerde kullanır. 13.2. Kendi tercih ettiği renklerle mimari yüzeylere resim yapar. 13.3. Mimari yüzeylerde kendi karakterlerini kullanır. 13.4. Mimari yüzeylerde kendi tasvirlerini kullanır.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.3.14. Kendisine verilen malzemeleri ya da sözcükleri kullanarak mimariye yönelik çalışmalar yapar.	14.1. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak mimari yüzeylerde çalışmalar yapar. 14.2. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak mimari yüzeylerde çalışmalar yapar.	14.1. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak mimari yüzeylerde çalışmalar yapar. 14.2. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak mimari yüzeylerde çalışmalar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
Açıklamalar	3.3.3. Boya malzemelerinin seçiminde boyanın içeriği (zehiri olup olmadığı) ve fiziki özellikleri (kalem şeklinde camboyalar vb) dikkate alınmalıdır. 3.3.4. Motif cama aktarırken, motif şeffaf camın altına konulup kontür kalemiyle motif üstten çizilebilir. 3.3.5. Oyma işlemi için yutong / gazlı beton, kavak / çam ahşabı vb. malzemeler tercih edilebilir. 3.3.13. Mimari yüzeylerde kendi karakterlerinden kasıt, yaptığı çalışmalara insan ve hayvan yüzü özelliklerini vermesidir. Mimari yüzeylerde kendi tasvirlerden kasıt ise canlı ve cansız varlıkları kullanarak kompozisyon oluşturmaktır. 3.2.14. Somut (yıldız, ay, hayvanlar, taşıtlar vb.) ve soyut (neşe, hüzün, sevgi vb) sözcükler kullanılabilir.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları	
El Sanatları	3.4.1. El sanatlarından hazır keçe ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	1.1. Keçe çalışmalarında kullanılabilecek hazır keçe plakaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.2. Şekli, motifi keseceği araca ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı	
	3.4.2. Hazır keçe kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	2.1. Şablonları kullanarak keçe üzerine şekli / motifini aktarır. 2.2. Aktardığı şekli ya da motifini keser. 2.3. Kestiği şekil ya da motifleri silikon, yapıştırıcı kullanarak ya da dikerek çalışma yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model Olma	Beceri Analiz Kaydı	
	3.4.3. El sanatlarından işlenmiş deri ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	3.1. Deri çalışmalarında kullanılabilecek işlenmiş deriye ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.2. Şekli, motifi keseceği araca ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Beceri Kayıt Formu Beceri Analiz Kaydı	
	3.4.4. İşlenmiş deri kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	4.1. Şablonları kullanarak deri üzerine şekli / motifini aktarır. 4.2. Aktardığı şekli ya da motifini makasla keser. 4.3. Kestiği şekil ya da motifleri silikon yapıştırıcı kullanarak ya da dikerek çalışma yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı	
	3.4.5. El sanatlarından ebru tekniği ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	5.1. Ebru çalışmasında kullanılan tekneye ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.2. Ebru çalışmasında kullanılabilecek şekillendirme malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.3. Ebru çalışmasında kullanılabilecek boyalara ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı	
		Yapıştırıcı kullanılan çalışmalarda öğrencilerin yapıştırıcıyı solumaması için önlemler alınmalıdır. Yapıştırıcı kullanımı sonrasında sınıf havalandırılmadılır.			
	Açıklamalar				

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
	3.4.6. Ebru tekniğini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	6.1. Ebru yapımı için hazırlanmış tekneye boyaları fırçayla atar / damlatır. 6.2. Attığı boyaları, yapacağı motife uygun malzemeler kullanarak şekillendirir. 6.3. Tekniğine uygun olarak yerleştirdiği kağıda motif aktarır.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.4.7. El sanatlarından tekstil boyama teknikleri ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin söz / motor tepki verir.	7.1. Kumaşı bağlayarak, kullanılacak malzemelere ilişkin söz / motor tepki verir. 7.2. Kumaş boyamada kullanılacak malzemelere ilişkin söz / motor tepki verir.	Ayrı denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.4.8. Tekstil boyama tekniklerini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	8.1. Kumaşı bağlayarak, hazırlanmış suyla batık yapar. 8.2. Fırçayı kullanarak, hazırlanmış kumaş yüzeyine batık yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.4.9. El sanatlarından kağıt kesme ve katlama tekniği ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin söz / motor tepki verir.	9.1. Kesme tekniğinde kullanılacak malzemelere ilişkin söz / motor tepki verir. 9.2. Katlama yapabileceği kağıda ilişkin söz / motor tepki verir.	Ayrı denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrı Deneme Kaydı
	3.4.10. Kağıt kesme ve katlama tekniğini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	10.1. Kesme tekniğini kullanarak çeşitli motifler yapar. 10.2. Katlama tekniğini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar. 10.3. Kesme ve katlama tekniğini kullanarak çeşitli motifler yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.4.11. El sanatlarından örne tekniği ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	11.1. Makrome ipine ilişkin sözel / motor tepki verir. 11.2. Triğ ilişkin sözel / motor tepki verir. 11.3. İki şişe ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrılc denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı İpucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrılc Deneme Kaydı
3.4.12. Örne tekniğini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	12.1. Makrome İpi kullanarak makrome yapar. 12.2. Triğ kullanarak örgü öder. 12.3. İki şiş kullanarak örgü öder.	Aşamalı yardımcıla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.4.13. El sanatlarından dokuma teknikleri ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	13.1. Dokuma tezgâhına ilişkin sözel / motor tepki verir. 13.2. Dokuma İpine ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrılc denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı İpucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrılc Deneme Kaydı
3.4.14. Dokuma tekniklerini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	14.1. Kilim dokuma teknikleriyle kilim dokur. 14.2. Halı dokuma teknikleriyle halı dokur.	Aşamalı yardımcıla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.4.15. El sanatlarından çini boyama teknikleri ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	15.1. Çini mamule ilişkin sözel / motor tepki verir. 15.2. Çini boyamada kullanılabilcek malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrılc denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı İpucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrılc Deneme Kaydı
3.4.16. Çini boyama tekniğini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	16.1. Hazır çini mamul üzerine kullanılacak motifleri aktarır. 16.2. Aktardığı motifleri fırça ile boyar.	Aşamalı yardımcıla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.4.17. El sanatlarından dikiş-nakiş- işleme teknikleri ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	17.1. Etamin işlemede kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir. 17.2. Kanaviçe işlemede kullanılan malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.4.18. Dikiş-nakiş- işleme tekniklerini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	18.1. Etamin işleme çalışmaları yapar 18.2. Kanaviçe işleme çalışmaları yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı
3.4.19. El sanatlarından ahşap boyama teknikleri ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	19.1. Boyamada kullanılabilecek ahşap malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir. 19.2. Boyamada kullanılabilecek araç gereç ve malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.4.20. Ahşap boyama tekniklerini kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.	20.1. Fırça kullanarak boyama çalışmaları yapar. 20.2. Şablon kalıp kullanarak boyama çalışmaları yapar. 20.3. Dekopaj tekniğini kullanarak boyama çalışmaları yapar. 20.4. Transfer tekniğini kullanarak boyama çalışmaları yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

Açıklamalar	3.4.21. El sanatlarından hat yazı sanatı tekniği ile yapılan çalışmalarda kullanılacak malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	21.1. Kaligrafik yazıda kullanılacak şablon kalıplara ilişkin sözel / motor tepki verir. 21.2. Kaligrafik yazı boyamasında kullanılacak boya malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.4.22. Hat yazı sanatı tekniğini kullanarak kaligrafik yazılar yazar.	22.1. Kaligrafik yazıyı şablon kullanarak çizer. 22.2. Çizdiği kaligrafik yazıyı boyar.	Aşamalı yardımla öğretim ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı	
3.4.23. Özgün ve yaratıcı sanat çalışmaları yapar.	23.1. Kendi çizgilerini kullanarak motifler oluşturur. 23.2. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak çalışmalar yapar. 23.3. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak çalışmalar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı	
Açıklamalar	El sanatlarında kullanılacak malzemelerin alerjik özellik gösteren çocuklar dikkate alınarak seçilmesi önerilmektedir.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Video-Fotoğraf	3.5.1. Video-Fotoğrafta kullanılan malzemelere ilişkin sözsel / motor tepki verir.	1.1. Fotoğraf çekimi yapılabilecek araçlara ilişkin sözsel / motor tepki verir. 1.2. Video çekimi yapılabilecek araçlara ilişkin sözsel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.5.2. Dijital fotoğraf makinesinin bölümlerine ilişkin sözsel / motor tepki verir.	2.1. Fotoğraf makinesinin açma kapama düğmesine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 2.2. Fotoğraf makinesinin otomatik ayar düğmesine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 2.3. Fotoğraf makinesinin deklanşör düğmesine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 2.4. Fotoğraf makinesinin ekranına ilişkin sözsel / motor tepki verir. 2.5. Fotoğraf makinesinin odak ayar düğmesine ilişkin sözsel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.5.3. Fotoğraf çekiminde ışığa ilişkin temel özelliklere ilişkin sözsel / motor tepki verir.	3.1. Fotoğraf çekerken gerekli ışık yönüne ilişkin sözsel / motor tepki verir. 3.2. Fotoğraf çekerken gerekli ışık düzeyine ilişkin sözsel / motor tepki verir. 3.3. Işığa göre fotoğrafı çekecek kişinin durması gereken yere ilişkin sözsel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.5.4. Fotoğraf makinesini kullanarak fotoğraf çeker.	4.1. Fotoğraf makinesini açar. 4.2. Fotoğraf makinesinin ayar düğmesini otomatikçe getirir. 4.3. Işık yönüne dikkat ederek duruş yerini belirler. 4.4. Çekeceği objenin odak / netlik ayarını yapar. 4.5. Çekilecek objeyi uygun kadraja ayarlar. 4.6. Fotoğraf makinesini sabit tutar. 4.7. Deklanşöre basarak fotoğraf çekimini yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı

	5.1. Kameranın açma kapama düğmesine ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.2. Kameranın kayıt düğmesine ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.3. Kameranın ekranına ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.4. Kameranın odak ayar düğmesine ilişkin sözel / motor tepki verir. 6.1. Kameraya çekirken gerekli ışık yönüne ilişkin sözel / motor tepki verir. 6.2. Kameraya çekirken gerekli ışık düzeyine ilişkin sözel / motor tepki verir. 6.3. Işığa göre kameraya çekecek kişinin durması gereken yere ilişkin sözel / motor tepki verir. 6.4. Kameraya çekecek kişinin, ışığı dikkate alarak çekim yaptığı nesnenin hareket yönüne göre durması gereken yere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.5.5. Dijital kameranın bölümlerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	5.1. Makineyi video kamera konumuna getirir. 7.2. Işık yönüne dikkat ederek duruş yerini belirler. 7.3. Çekeceği objenin odak / netlik ayarını yapar. 7.4. Çekilecek objeyi uygun kadrage ayarlar. 7.5. Video kayıt düğmesine basarak kaydı başlatır. 7.6. Video ekranındaki süre sayacından kayıt yapıp yapılmadığını kontrol eder. 7.7. Kaydı başlattığı düğmeye tekrar basarak kaydı durdurur.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
3.5.6. Kamera çekiminde ışık ile ilgili temel özelliklere ilişkin sözel / motor tepki verir.	7.1. Makineyi video kamera konumuna getirir. 7.2. Işık yönüne dikkat ederek duruş yerini belirler. 7.3. Çekeceği objenin odak / netlik ayarını yapar. 7.4. Çekilecek objeyi uygun kadrage ayarlar. 7.5. Video kayıt düğmesine basarak kaydı başlatır. 7.6. Video ekranındaki süre sayacından kayıt yapıp yapılmadığını kontrol eder. 7.7. Kaydı başlattığı düğmeye tekrar basarak kaydı durdurur.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı
3.5.7. Video kamera kullanarak video kaydı yapar.	8.1. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak fotoğraf / videoya yönelik kompozisyon oluşturur. 8.2. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak fotoğrafa / videoya yönelik çalışmalar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.5.8. Kendisine verilen malzemeleri ya da sözcükleri kullanarak sanat çalışmaları yapar.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Tasarım	3.6.1. Tasarım alanında boyama tekniklerinde kullanılabilen malzemeye ilişkin sözel / motor tepki verir.	1.1. Boyamada kullanılabilecek kıyafetlere ilişkin sözel / motor tepki verir. 1.2. Boyamada kullanılabilecek aksesuarlara ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrı denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.6.2. Boyama tekniklerini kullanarak pamuklu kıyafet ve aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar.	2.1. Tişört, pantolon vb. kıyafetler üzerinde tasarımlar yapar. 2.2. Fular, şal vb. aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar. 2.3. Çanta, cüzdan, ayakkabı, şapka vb. aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı
	3.6.3. Tasarım alanında baskı tekniklerinde kullanılabilen malzemeye ilişkin sözel / motor tepki verir.	3.1. Baskıda kullanılabilecek yüzeylere ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.2. Baskıda kullanılabilecek malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir	Ayrı denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.6.4. Baskı tekniklerini kullanarak pamuklu kıyafet ve aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar.	4.1. Tişört, pantolon vb. kıyafetler üzerinde tasarımlar yapar. 4.2. Fular, şal vb. aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar. 4.3. Çanta, cüzdan, ayakkabı, şapka vb. aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.6.5. Tasarım alanında modelaj tekniklerinde kullanılabilen malzemeye ilişkin sözel / motor tepki verir.	5.1. Modelajda kullanılabilecek yüzeylere ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.2. Modelajda kullanılabilecek süsleme malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir. 5.3. Takı yapımında kullanılabilecek malzemelere ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrı denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı

	3.6.6. Modelaj tekniklerini kullanarak tasarımlar yapar.	6.1. Tişört, pantolon vb. kıyafetler üzerinde tasarımlar yapar. 6.2. Fular, şal vb. aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar. 6.3. Çanta, cüzdan, ayakkabı, şapka vb. aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar. 6.4. Çeşitli takı malzemelerini kullanarak takı tasarımları yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim Model olma	Beceri Analiz Kaydı
	3.6.7. Tasarım alanında dokuma ve örme tekniklerinde kullanılabilecek malzemeye ilişkin sözel / motor tepki verir.	7.1. Dokuma malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir. 7.2. Örme malzemelerine ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
	3.6.8. Dokuma ve örme tekniklerini kullanarak tasarımlar yapar.	8.1. Cepken, yelek vb. kıyafetler yapar. 8.2. Çanta, cüzdan, patik, şapka vb. aksesuarlar yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.6.9. Özgün ve yaratıcı sanat çalışmaları yapar.	9.1. Kendi çizimlerini kullanarak tasarım yapar. 9.2. Kendi tercih ettiği renkleri kullanarak tasarım yapar. 9.3. Kendisine verilen malzemeleri kullanarak tasarım yapar. 9.4. Kendisine verilen sözcükleri kullanarak tasarım yapar.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
Açıklamalar	3.6.5. Modelajda kullanılacak yüzey malzeme eşyanın, kıyafetin vb. görünebilir yüzeyi ve kullanımının kolay olması dikkate alınarak belirlenmelidir.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Sanatsal Algı Ve Eleştiri	3.7.1. Gösterilen sanat çalışmalarını görsel sanat alanlarına göre sınıflandırır.	1.1. İki boyutlu çalışmaları sınıflandırır.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
		1.2. Üç boyutlu çalışmaları sınıflandırır.		
		1.3. Mimari çalışmaları sınıflandırır.		
		1.4. El sanatları çalışmalarını sınıflandırır.		
		1.5. Video-fotoğraf çalışmalarını sınıflandırır.		
		1.6. Tasarım çalışmalarını sınıflandırır.		
	3.7.2. Gösterilen sanat çalışmasının hangi malzeme kullanılarak yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.	2.1. Boya kullanımına ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı
		2.2. Kiliden yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.		
		2.3. Ahşaptan yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.		
		2.4. Metalden yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.		
3.7.3. Gösterilen sanat çalışmasına ilişkin görsel sanat okuması yapar.	2.5. Camdan yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.	Ayrık denemelerle öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Davranış Kayıt Formu Ayrık Deneme Kaydı	
	2.6. Taştan yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	2.7. Kağıttan yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	2.8. Keçeden yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	2.9. Deriden yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	2.10. İpten yapıldığına ilişkin sözel / motor tepki verir.			
3.7.4. Gösterilen sanat çalışmasına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	3.1. Çalışmadaki canlı varlıklara ilişkin sözel / motor tepki verir.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim	Beceri Analiz Kaydı	
	3.2. Çalışmadaki cansız varlıklara ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	3.3. Çalışmada kullanılan renklere ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	3.4. Çalışmada kullanılan şekillere ilişkin sözel / motor tepki verir.			
3.7.4. Gösterilen sanat çalışmasına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	3.5. Çalışmada kullanılan mekana ilişkin sözel / motor tepki verir.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı	
	3.6. Çalışmada yer alan olaya ilişkin sözel / motor tepki verir.			
	4.1. Sanat çalışmasıyla ilgili beğendiklerini / beğenmediklerini jest ve mimikleriyle ifade eder.			
3.7.4. Gösterilen sanat çalışmasına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.	4.2. Sanat çalışmasıyla ilgili beğendiklerini / beğenmediklerini sözle ifade eder.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı	
	4.3. Sanat çalışmasıyla ilgili düşüncelerini söyler.			

Öğrenme Alanı	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Sanatsal - Sosyal Kültürlenme	3.8.1. Sanat çalışmalarının yapıldığı ortamlarda belirlenen kurallara uyar.	1.1. Kılık kıyafete ilgili kurallara uyar. 1.2. Çalışma materyallerinin kullanımına yönelik kurallara uyar. 1.3. Çalışma alanının fiziki düzenine ilişkin kurallara uyar. 1.4. Çalışma alanındaki güvenlik önlemleriyle ilgili kurallara uyar.	Dönüştürülebilir sembol pekiştirme sistemi Kendini izleme stratejileri Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.8.2. Sanat çalışmalarının yapıldığı alanlarda temizlik kurallarına uyar.	2.1. Çalışma alanında kullanılan araç-gereçlerin temizlik / bakımıyla ilgili kurallara uyar. 2.2. Çalışma alanıyla ilgili temizlik kurallarına uyar. 2.3. Çalışma sırasında kişisel temizlik kurallarına uyar.	Dönüştürülebilir sembol pekiştirme sistemi Kendini izleme stratejileri Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.8.3. Sınıf içinde çalışmaların konulduğu ve sergilendiği alanlara yönelik kurallara uyar.	3.1. Yarım kalmış / tamamlanacak çalışmalardan uzak durur. 3.2. Sergilenen çalışmalar kurallara uygun bir şekilde izler.	Dönüştürülebilir sembol pekiştirme sistemi Kendini izleme stratejileri Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
	3.8.4. Okuldaki sergileme alanlarına yönelik kurallara uyar.	4.1. Dokunulabilecek çalışmalara isterse dokunarak izler. 4.2. Dokunulmaması gereken çalışmaları belirlenen mesafeden izler.	Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

3.8.5. Ören yerleri, tarihi mekânlar, müzeler ve sergi salonları gibi alanlara yönelik kurallara uyar.	5.1. Alanı yürüyerek gezer. 5.2. Alanı gezerken sessiz olur / alçak ses tonuyla konuşur. 5.3. Alanı gezerken belirlenmiş ikaz ve uyarı işaretlerine uygun davranır. 5.4. Alanı gezerken genel temizlik kurallarına uyar.	Dönüştürülebilir sembol pekiştirme sistemi Kendini izleme stratejileri Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı
3.8.6. Yaptığı çalışmalarını okul içi ve okul dışını da paylaşmaktan keyif alır.	6.1. Yaptığı çalışmalarını öğretmenine gösterir. 6.2. Yaptığı çalışmalarını arkadaşlarına gösterir. 6.3. Yaptığı çalışmalarını ailesine / yakınlarına gösterir. 6.4. Yaptığı çalışmalarını sevdiği kişilere hediye eder. 6.5. Yaptığı çalışmalarını kendisi kullanır.	Ayrık denemelerle öğretim Eş zamanlı ipucuyla öğretim Sabit bekleme süreli öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı Ayrık Deneme Kaydı
3.8.7. Yaptığı çalışmalarını sergilere / yarışmalara gönüllü olarak / isteyerek katılır.	7.1. Sanatsal çalışmalarla ilgili çevresindeki yarışma / sergi duyurularını fark eder. 7.2. Yarışmalara/sergilere yönelik sanatsal çalışmalar yapar. 7.3. Yaptığı çalışmalarını sergilere / yarışmalara katılır.	Dönüştürülebilir sembol pekiştirme sistemi Kendini izleme stratejileri Aşamalı yardımla öğretim İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim Video modelle öğretim Etkinlik çizelgeleriyle öğretim	Beceri Analiz Kaydı

ÖRNEK ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ

DERS PLANI ÖRNEĞİ - I

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : İki Boyutlu Çalışmalar	Önerilen Süre : 80 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.1.7. Resim yapmada kullanılan çeşitli boyalara ilişkin sözel / motor tepki verir. 3.1.10. Kuru boya tekniğini kullanarak resim yapar.
Hedef Davranışlar	7.1. Kuru boyaya ilişkin sözel / motor tepki verir. 10.2. Seçilen konuyla ilgili imgesel resim yapar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ayrık denemelerle öğretim - leri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim yöntemi (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu)
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Masa, sandalye, kullanılacak pekiştiriciler, kuru boyalar, resim kâğıdı, silgi, kurşun kalem.
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin performans alımları (başlangıç düzeyleri), öğretimi sunma, öğretimi değerlendirme dersi aldığı sınıf ortamında gerçekleştirilir. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğrencilere "Kimler resim boyamayı seviyor?" şeklinde soru sorulur. "Beni çok güzel dinliyorsunuz. "Aferin size!" gibi dikkat çekici uyarılar verilir. Öğrencilerin tepkileri 4-5 saniye beklenir. Ellerimde çok güzel kuru boya kalemleri var "Kimler incelemek ister?" denerek sırayla tüm öğrencilerin incelemesi sağlanır. Öğrencilere "Kalemleri çok güzel incelediniz." diye uyarı verilir dikkatleri çekilir.
Güdüleme	Öğretmen "Ellerimdeki rengârenk kuru boya kalemlerini görüyorsunuz." der. "Ama bu kalemlerin hepsi birbirinden farklı, biliyor musunuz?" diyerek daha önceden çizilmiş olan örnek bir resim göstererek "Şimdi siz de böyle güzel resimler çizebileceksiniz." der.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyarı Sunumu)	"Boya kalemlerini tanıdık." "Hep birlikte resmi inceledik." "Hazırsanız başlayalım." denerek öğrencilere "Önünüzdeki örneğe bakın ve siz de elimdeki resim gibi kendi odanızın resmini çizin!" yönergesi verilir.
Uygulama	Öğretmen daha önceden "Örnek bir uygulama yapan bir öğrenci var mı?" kontrol eder. Öğrencilere ihtiyaç halinde fiziksel ipucu vereceği için ihtiyaç duyan öğrencinin arkasına, başat eline yakın oturur. Öğrencilerin kâğıt ve kalemlere bakmasını sağlayarak "Şimdi kendi odanızda neler var? Anlatın!" yönergesini verir. "Odasında fotoğraf, televizyon, masa olan var mı?" diyerek sözel ipucu verir. Öğrencilerden gelen yanıtları dinler. "Aferin, çok güzel anlattınız." diyerek sosyal pekiştirici verir. "Haydi, şimdi kendi odanızın resmini yapın!" der. Eğer evinde kendine ait odası olmayan öğrenci var ise evin salonu gibi ortak kullanım alanlarında neler olduğunu öğrenciyle konuşup zihninde canlanmasına yardımcı olur. Onların da buranın resmini yapması için sözel ipucu verir. Tüm öğrencilerin boya kalemlerini nasıl tuttıklarını kontrol eder. Öğrencilere yaptıkları davranışla ilgili olarak "Aferin, boya kalemlerini çok güzel tutuyorsunuz." diye övgüler verilir. Tam fiziksel ipucu verilen öğrenci, elinin üstünden tutularak resmi yapar hale geldiğinde kısmi fiziksel ipucu sunulur. Resmi doğru yapan tüm öğrencilere pekiştirici verilir. Öğretmen, ihtiyaç halinde tüm öğrencilerin resimlerinin üzerinde işaret ipuçları vererek dikkat etmeleri gereken noktaları gösterir. Öğrenciler resimleri çizerse "Harika çizdiniz, çok güzel oldu." şeklinde sözel olarak pekiştirilir. İstenen resimler tamamlandığında deneme sayısı da tamamlanmış olursa öğretim sonlandırılır ve öğrencilere pekiştiricileri verilir.
Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştiriciler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansını hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. İnce motor becerileri zayıf öğrencilerin kalem tutarken el parmaklarının doğru konumlanmasını öğreten pencil grip adlı kalem tutamakları, İnternet aracılığı ile temin edilebilir. Kalem tutamaklarını öğretmen kendi imkanlarıyla yumuşak toplardan yapabilir ya da piyasada satılan jumbo grip / üçgen kalemlerden, öğrencilerinin süngeçlerinden, kalem tutma aparatı adı ile satılan ürünlerden de yararlanabilir. Çizimi yapılacak olan imgesel resimdeki ayrıntı sayısı öğrencilerin özelliklerine göre belirlenmelidir. (2 ayrıntılı olabileceği gibi 6-7 ayrıntı da olabilir.) Pekiştirici verirken birinci tür ve ikinci tür pekiştiriciler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.

Öğretmen, öğrenciyi "Önündeki kalemlerden hangisi kuru boya? Söyle! / Önündeki boya kalemlerini göster." yönergesini verir. 4-5 saniye bekler. Öğrenci tepkide bulunursa "+" işareti koyar. Tepkide bulunmazsa "-" işareti koyar ve görmezden gelerek denemeyi tekrarlar. Öğretmen bu değerlendirme oturumlarını 4 kez tekrarlar. Veri kayıt formuna kaydeder.

KURU BOYA YAPMA ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Önünde bulunan iki farklı türdeki boyalar arasından kuru boya olanı gösterir.	3/4	Önündeki boyalara bak ve kuru olanı göster!	
		a) Kuru boya, pastel boya	
		b) Kuru boya, sulu boya	
		c) Kuru boya, keçeli boya	
Önünde bulunan üç farklı türdeki boyalar arasından kuru boya olanı gösterir.	3/4	Önündeki boyalara bak ve kuru olanı göster!	
		a) Kuru boya, pastel boya, sulu boya	
		b) Kuru boya, pastel boya, guaj boya	
		c) Kuru boya, pastel boya, keçeli boya	
Önünde bulunan dört farklı türdeki boyalar arasından kuru boya olanı gösterir.	3/4	Önündeki boyalara bak ve kuru olanı göster.	
		a) Kuru boya, pastel boya, sulu boya, guaj boya	
		b) Kuru boya, keçeli boya, sulu boya, guaj boya	
		c) Kuru boya, guaj boya, sulu boya, keçeli boya	
Önünde bulunan iki farklı türdeki boyalar arasından hangisinin kuru boya olduğunu söyler.	3/4	Önündeki boyalara bak ve hangisi kuru boya? Söyle!	
		a) Kuru boya, pastel boya	
		b) Kuru boya, sulu boya	
		c) Kuru boya, keçeli boya	
		d) Kuru boya, guaj boya	

Önünde bulunan üç farklı türdeki boyalar arasından hangisinin kuru boya olduğunu söyler.	3/4	Önündeki boyalara bak ve hangisi kuru boya? Söyle! a) Kuru boya, pastel boya, sulu boya	
		b) Kuru boya, pastel boya, guaj boya	
		c) Kuru boya, pastel boya, keçeli boya	
		d) Kuru boya, sulu boya, guaj boya	
Önünde bulunan dört farklı türdeki boyalar arasından hangisinin kuru boya olduğunu söyler.	3/4	Önündeki boyalara bak ve hangisi kuru boya? Söyle! a) Kuru boya, pastel boya, sulu boya, guaj boya	
		b) Kuru boya, keçeli boya, sulu boya, guaj boya	
		c) Kuru boya, guaj boya, sulu boya, keçeli boya	
		d) Kuru boya, pastel boya, keçeli boya, guaj boya	
Seçtiği renkteki kuru boyalarla resim yapar.	3/4	Önündeki kuru boya ile resim yap!	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - II

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : Üç Boyutlu Çalışmalar	Önerilen Süre : 240 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.2.9. Kalıpla biçimlendirme tekniğini kullanarak seramik çalışmaları yapar.
Hedef Davranışlar	9.1. Elle yaptığı formları kalıba uygun yerleştirir. 9.2. Yaptığı obje kurduktan sonra rötuş yapar. 9.3. Bisküvi pişirimi yapılan objeyi renklendirir / dekore eder. 9.4. Renklendirilen / dekore edilen objeyi vernikler.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	İleri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim yöntemi (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu) - Video modelle öğretim yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Şamotlu kil / seramik kili, dip alma aleti, sünger, fıs fıs şişesi, akrilik boyalar, fırça, hazır alçı seramik kalıplar, su bazlı vernik, çöp kovası, 0 numara zımpara, pekiştireçler, önlük, video kaydı
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerilerine bakılır. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir. Atık malzemeleri atacak bir çöp kovası öğrencilerin yanına getirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen, öğrencilere "Bakın bugün elimde ne var?" diyerek elindeki seramik yapım kalıplarını sınıfa gösterir. Her öğrencinin seramik kalıbı incelemesi için fırsat verir. "Aferin, çok güzel incelediniz." der. Ardından "Bu malzemeden bugün ne yapacağız? Kimler söylemek ister?" şeklinde soru sorar. Öğrencilerin yanıt vermesi için 4-5 saniye bekler. Öğrenci yanıtları beklendikten sonra "Bugün size bir video izleteceğim.", "Çalışmamız sırasında çok yardımı olacak." der. Tüm öğrencilerin videoyu görebilmelerine yardımcı olur.
Güdüleme	Öğretmen "Seramik kili ile hepinizin çok güzel çalışmalar yapacağınızı biliyorum." der. Ayrıca yapılan bu çalışmaların yıl sonunda sergileneceğini belirtir.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyaran Sunumu)	Öğretmen "Hazırsanız başlayalım." diyerek öğrencilere elindeki seramik kilini gösterir.
Uygulama	Öğretmen seramik yapımını anlatan videoyu açar. Sunum esnasında öğrencilerin tepkilerini gözlemler ve not eder. Öğrencilerin soruları olursa yanıt verir. Video gösterimi bittikten sonra her bir öğrencinin masasının üstüne kullanacağı kadar seramik kilini bırakır. Seramik kiline dokunmaları için fırsat verir. Dokunmakta zorluk çeken öğrencilerine tam fiziksel ipucu ile yardım eder. Öğretmen seramik kilinden bir top yapar, sınıfa gösterir, "Hepiniz önünüzdeki kilden benim yaptığım gibi toplar yapın!" der. Topları yaparken öğrencilere model olur. Yapamayan öğrencilere tam fiziksel ipucu verir. Sırayla tüm öğrencilerin yaptığı topları kontrol eder. "Yaptığınız topların aynı büyüklükte olmasına dikkat edin." diyerek model olur. Yine yapamayan öğrencilere model olma aşamasına gelene kadar tam ve kısmi fiziksel ipucu verir. Çalışma esnasında sık sık öğrenciyi kontrol eder. Tam fiziksel ipucundan kısmi fiziksel ipucuna doğru geçiş olup olmadığını kontrol eder. "Bakalım en güzel kim yapacak?" diyerek öğrencileri motive eder. Çalışma sırasında sözel ipucu kullanarak öğrencileri yönlendirir. Soru soran olursa öğretmen, öğrencinin yanına giderek cevap verir. Seramik kilinden top yapma işlemi tamamlanınca kullanılacak hazır kalıpları göstererek "Şimdi, videoda izlediğimiz gibi, yaptığınız topları kalıplara yerleştireceğiz." der. Öğrencilerin önlerine kalıpları koyar. Bir öğrencinin kalıbında işlemin nasıl yapacağını gösterir. "Yaptığınız topları birbirinin üzerine gelecek şekilde parmaklarınızla bastırın!" der ve öğretmen kendisi model olarak işlemi gerçekleştirir. "Aferin beni çok güzel izlediniz." diyerek sosyal pekiştireç verir. "Şimdi sıra sizde." diyerek öğrencilerinin işlemi gerçekleştirmesini bekler. Yapamayan öğrencilerine tam fiziksel ipucu verir. Kalıbı doldurma işlemi tamamlanınca yüzeyi düzeltmek için dip aleti kullanılır. Kendi yapabilen öğrenciler kalıp yüzeyini düzeltir. Düzeltme işlemini yapamayan öğrencisine tam fiziksel ipucu kullanarak yardım eder. İşlem tamamlanınca kili kalıptan çıkarma işlemine geçer. Öğretmen bir parça seramik kilini elinde top yapar. "Bakın, kilimizi kalıptan çıkarmak için bir top hazırladım." der. Hazırladığı topu kalıba yapıştırmak suretiyle yapılan çalışmayı kalıptan ayırarak model olur. Yapabilecek öğrenciler bu işlemi kendileri yapar. İhtiyacı olan öğrencilere öğretmen yardımda bulunarak killer kalıptan ayrılır.

	Kalıptan ayrılan çalışmalar kuruması için sınıftaki raflarda kurumaya bırakılır. Öğretmen çalışmaların kuruyup kurumadığını kontrol eder. Kuruyan çalışmalar için "Çalışmalarınız kurudu, hadi bakalım dikkatlice çalışmalarınızı alıp sıranıza yerleştirin." der. Kuruyan çalışmaları yerinden alıp sırasına koyamayan öğrencilerine fiziksel ipucu ile yardım eder. Öğrencilerin sıralarına oturmaları beklenir. "Şimdi çalışmalarımızın daha güzel ve düzgün olması için rötuş yapacağız, beni dikkatle izleyin." diyerek, 0 numara zımpara ile nasıl rötuş yapılacağını gösterir. 0 numara zımparaları öğrencilere dağıtır. Zımparanın nasıl kullanılacağına dair sözel ipucu verir. İpucunu verdikten sonra bağımsız yapıp yapamadıklarını kontrol eder. Zımpara yapamayan öğrencilere ihtiyaçlarına göre fiziksel ipucu verir. Zımpara işlemi bittikten sonra "Rotüş işlemimiz bitti", "Zımparaları kim toplamak ister?" diye soru yöneltir. İstekli bir öğrenciden yardım alır. Rötuş işlemi biten çalışmalar bisküvi pişirimi için hazırdır. Bu aşama öğretmen tarafından gerçekleştirilir. Pişirilmiş seramikler sınıfa getirilir. Öğretmen "Çok keyifli bir aşamanın vakti geldi, boyamayı sevdiğinizi biliyorum." diyerek boyama aşamasına geçer. Boyaların hazırlanmasında yine istekli bir öğrenciden yardım alır. Boyaları göstererek "Herkes sevdiği boyaları seçebilir." diyerek fırsat verir. Herkesin boyasını, fırçasını, su kabını, peçetesini sırasına yerleştirdikten sonra boyama aşamasına geçilir. Kendi yapabilen öğrenciler sevdiği renklerle çalışmasını boyar, öğretmen gereklikçe sözel ipucu ile yardımda bulunur. Bağımsız yapamayan öğrencilere öğretmen fiziksel ipucu ile yardım eder. Tamamlanan çalışmaların kuruması beklenir. Öğretmen "Çalışmamızın bitmesine az kaldı, son bir işlem yapacağız, çalışmalarınızın parlamasını ister misiniz?" diyerek öğrencileri motive eder. Elindeki su bazlı verniği göstererek "Bakın bu vernik, çalışmanızı parlatacak", "Hadi, şimdi beni dikkatle izleyin!" der. Vernik aşamasının nasıl yapılacağını bir çalışma üzerinde gösterir. "Aferin size, beni çok dikkatli izliyorsunuz." şeklinde sosyal pekiştirici kullanır. Öğrencilerin sıralarına vernik ve fırçalar yerleştirilir. Bağımsız yapabilen öğrenciler çalışmalarını vernikler, ihtiyacı olan öğrencilere öğretmen yardım eder. Vernik işlemi tamamlanan çalışmalar kurumaları için sınıftaki raflara kaldırılır. Öğrencilere pekiştiricileri verilerek ders etkinliği tamamlanır.

Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştiriciler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansını hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Pekiştirici verilirken birinci tür ve ikinci tür pekiştiriciler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. Kalıpla seramik şekillendirme çalışmasını uygularken öğretmen, kalıbı kendi hazırlayabilir ya da piyasada satılan hazır seramik şekillendirme kalıplarından yararlanabilir. Vernikleme işlemi sırasında sorun yaşayan öğrencilere öğretmen yardım edebilir ya da vernikleme işlemini öğretmen yapabilir. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için el-göz koordinasyonu, nesne tutma, oyun hamuruna şekil verme, sınırlı alan boyama gibi ön koşul becerilere sahip olmaları gereklidir.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme   Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.   Değerlendirme sırasında malzemeler öğrencinin başat eline yakın olacak şekilde konur. Öğrencilere "Hazır mısınız?" diye sorulduğunda, öğrencilerde de hazır olduklarını ifade ettiklerinde "Seramik kiline şekil ver!" yönergesi verilir. Tepkide bulunma için 4-5 saniye işlemi tamamlaması için ise 45 saniye kadar beklenir. Yaparsa "+", yapamazsa "-" işareti konur. Değerlendirme aşamasında "-" alınan aşamada değerlendirme bırakılır. Veri kayıt formuna hangi aşamada kalındığı kaydedilir. Öğrenciyi değerlendirme sonunda katılımı konusunda pekiştirici verilir. Öğrenci her 4 denemenin 3 beceri basamağında %100 yanıt verinceye kadar veri toplanır.

SERAMİK KİLİNE ŞEKİL VERME ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Seramik kilini eline alır.	3/4	Seramik kiline eline al!	
Seramik kilini top şekline getirir.	3/4	Seramik kiline şekil ver!	
Top şeklindeki seramikleri hazır kalıba yerleştirir.	3/4	Seramiği kalıba yerleştir!	
Seramik kalıbın yüzeyini dip aleti kullanarak düzeltir.	3/4	Kalıbın yüzeyini düzelt!	
Küçük bir top yapıp seramiği kalıptan çıkarır.	3/4	Seramiği kalıptan çıkar!	
Kalıptan çıkardığı seramiği kuruması için rafa yerleştirir.	3/4	Kuruması için bir yere koy!	
Kuruyan seramikleri 0 numara zımpara kullanarak yüzeyleri düzgünleştirir.	3/4	Seramiği zımparala!	
Öğretmen tarafından pişirilip sınıfa getirilen seramikleri seçtiği renge boyar.	3/4	Pişen seramikleri boyar!	
Boyanan seramikleri kuru- duktan sonra parlaması için vernikler.	3/4	Seramiği vernikle!	

Açıklama: Pişirme işlemi güvenlik açısından öğretmen tarafından gerçekleştirilir.

DERS PLANI ÖRNEĞİ - III

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : Mimari	Önerilen Süre: 160 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.3.2. Mozaik tekniğini kullanarak mozaik çalışmaları yapar.
Hedef Davranışlar	2.1. Mozaik çalışması için malzemeleri hazırlar. 2.2. Malzemeleri, verilen motife bağlı kalarak yapıştırır. 2.3. Harç dökerek mozaik çalışmasını tamamlar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	İleri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim yöntemi (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu), model olma
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	20x20 cm MDF plaka, beyaz tutkal, renkli çıktı motifler, derz dolgusu, sünger, eldiven, küçük çekpas, mozaik taşları, 2 numara boya fırçası, önlük, çöp kovası, pekiştireçler.
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerilerine sahip olup olmadığı değerlendirilir. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen elindeki renkli motifleri göstererek "Bakın bugün elimde neler var? Sınıfımıza hepinizin seveceği güzel motifler getirdim." diyerek dikkat çekici uyaran verir.
Güdüleme	Tüm motifleri her bir öğrencinin görebilmesi için yakınlarına getirir. Öğrencilere elleriyle dokunma ve inceleme fırsatı verir. "Herkes istediği motifi seçebilecek." denir.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyaran Sunumu)	Öğretmen "Bugün mozaik çalışmaları yapacağız, mozaik malzemelerini önceki dersimizde tanıştık. Hangi malzemeleri kullanıyorduk, hadi hatırlayalım" denerek kullanılacak malzemeler öğretmen tarafından kısaca tanıtılır, sınıfın kuralları hatırlatılarak derse başlanır.
Uygulama	Öğretmen sınıfa getirdiği renkli motiflerden öğrencilerin istediklerini seçmelerine fırsat verir. Mdf plakalarını, motiflerini, tutkal ve fırçalarını öğrencilerin alması için yönerge verir. Alamayan öğrencilere fiziksel ipucu verir. Öğrencilerin kullanılacak olan malzemeleri kullanım sırasına göre yerleştirmeleri için sözel ipucu verir. Kendisi de örnek olarak masasının üzerine sıralı bir şekilde yerleştirerek model olur. Yapamayan öğrencilere fiziksel ipucu verir. Yanlış sırada yerleştiren öğrencilere ise işaret ipucu ile yardımcı olur. Seçtikleri motifleri plakalara nasıl yapıştıracakları konusunda model olur. Bağımsız yapabilecek olan öğrencilere sözel ipuçları verir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencilerin arkasına geçer, başat eliyle fırçayı tutmasını sağlar, tam fiziksel ipucu ile fırçayı tutkala batırır, motifin arka yüzüne fırçayı sürdürür. Tutkal sürülen motifi MDF plaka üzerine yine fiziksel ipucu kullanarak yapıştırmasını sağlar. Motiflerin yapıştırılması işlemi bitince, renkli mozaik taşlarını öğrencilerin sıralarına bırakır. Tutkalı yüzeye yeteri kadar sürüp, taşları nasıl yapıştıracakları konusunda model olur. Bağımsız çalışabilecek öğrencilere sözel ipuçları verir. Yapamayan öğrencilere aşamalı olarak tam fiziksel ipucu ve kısmi fiziksel ipucu verir. Öğretmen son işlem mozaik harcının hazırlanması için "Mozaik harcını hazırlamada kim bana yardım etmek ister?" diye sınıfa sorar. İstekli öğrenciler seçilir, eldivenler verilir. Derz dolgusu hazırlama işlemi yapılır. "Aferin size, bana çok güzel yardım ettiniz." denerek öğrencilere sosyal pekiştireç verilir. Öğretmen "Mozaik çalışmamızın son işlemi hazırladığınız motifleri derz dolgusu ile doldurmamız." "Şimdi beni dikkatle izleyin!" diyerek derz dolgusunu uygulama basamağında model olur. Öğrencilerin çalışmalarına sırayla bu işlem uygulanır. Derz dolgusu döküldükten sonra harcın fazlasını alma işlemini bağımsız yapabilen öğrenci kendi yapar. Yapamayan öğrencilere öğretmen fiziksel ipucu ile yardım eder. Süngerle temizleme işlemi bittikten sonra "Çalışmamızı tamamladık, hepiniz çok güzel çalışmalar yaptınız." denerek öğrencilere pekiştireçleri verilir.

Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştireçler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansı hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Pekiştireç verilirken birinci tür ve ikinci tür pekiştireçler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. Mozaik taşlarına ulaşmayacak öğretmen için eva süngerlerinden mozaik çalışması yaptırılabilir. Öğretmen hazır mozaik çalışma setlerinden de faydalanabilir. Mozaik çalışmasında kullanılacak olan renkli çıktıların, öğrencinin performansına göre 1x1 cm ve ya 2x2 cm büyüklüğünde kareleme yöntemi kullanılarak hazırlanması, öğrenci için işaret ipucu niteliğinde olacaktır. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için nesne tutma, sınırlı alan boyama, nesne taşıma, el-göz koordinasyonu, avuç içinde nesne sıkma gibi ön koşul becerilere sahip olmaları gereklidir.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.

Değerlendirme sırasında malzemeler öğrencinin başat eline yakın olacak şekilde konur. Öğrencilere "Hazır mısınız?" diye sorulduğunda, öğrenciler de hazır olduklarını ifade ettiklerinde "Motifle mozaik çalışması yap!" yönergesi verilir. Tepkide bulunma için 4-5, saniye işlemi tamamlaması için ise 45 saniye kadar beklenir. Yaparsa "+", yapamazsa "-" işareti konur. Değerlendirme aşamasında "-" alınan aşamada değerlendirme bırakılır. Veri kayıt formuna hangi aşamada kaldığı kaydedilir. Öğrenciye değerlendirme sonunda katılımı konusunda pekiştireç verilir. Öğrenci her 4 denemenin 3 beceri basamağında %100 yanıt verinceye kadar veri toplanır.

MOTİFLE MOZAIK ÇALIŞMASI ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Sırasıyla mdf, motif, tutkal ve fırça şeklinde mozaik malzemelerini sayar.	3/4	Mozaik malzemelerini say!	
Seçmiş olduğu motifi plakaya istenilen şekilde yapıştırır.	3/4	Plakaya motif yapıştır!	
Taşları yapıştıracağı motifin üzerine tutkalı sürer.	3/4	Tutkalı motif yüzeyine sür!	
Mozaik taşlarını şekle göre dışına taşırmeden yapıştırır.	3/4	Taşları yapıştır!	
Mozaik harcını kullanacağı yüzey alanı kadar hazırlar.	3/4	Mozaik harcını hazırla!	
Mozaik harcını (derz dolguyu) yapıştırmış olduğu yüzey alanının üzerine sürer.	3/4	Mozaik harcını sür!	
Mozaik şeklinin üzerinde kalan fazla derz dolguyu temiz bir süngerle silerek temizler.	3/4	Temizleme işlemini yap!	
Biten mozaik çalışması üzerindeki derz dolgunun kuruması için sınıftaki raflara kaldırır.	3/4	Kuruması için kaldır!	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - IV

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı :El Sanatları	Önerilen Süre: 160 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.4.2. Hazır keçe kullanarak çeşitli çalışmalar yapar.
Hedef Davranışlar	2.1. Şablonları kullanarak keçe üzerine şekli / motifi aktarır. 2.2. Aktardığı şekli ya da motifi keser. 2.3. Kestiği şekil ya da motifleri silikon, yapıştırıcı kullanarak ya da dikerek çalışma yapar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	İleri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim yöntemi (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu), model Olma
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Hazır keçe plakalar (farklı renklerde), şablon motifler (keçeden hayvan figürü yapımı şablonları), makas, yapıştırıcı, ip, iğne, pekiştiriciler.
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerileri değerlendirilir. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir. Atık malzemeleri atacak bir çöp kovası öğrencilerin yanına getirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen, öğrencilere “Şimdi size elimdeki figürleri göstereceğim.” diyerek öğrencilerin dikkatini çeker. Keçeden yapılmış olan hayvan figürlerini öğrencilerin masasının üzerine bırakarak incelemeleri için fırsat verir. 45 saniye kadar bekler. “Aferin, çok güzel incelediniz.” diyerek sosyal pekiştirici verir.
Güdüleme	Öğretmen “Getirdiğim çalışmaları incelediniz, sevdiğiniz bir tanesini seçebilirsiniz.” der. “Şimdi herkes en sevdiği figürü sırayla gösterebilir!” der. Sırayla tüm öğrencilerin elleriyle göstermesini bekler. Öğretmen “Biliyor musunuz, hazırladığınız keçe çalışmanızı odanıza asmanız için yapacağız.” diyerek motive eder.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyaran Sunumu)	“Bugün keçe çalışmaları yapacağız, keçe yapımında kullanacağımız malzemeleri önceki dersimizde tanıtmıştık. Hangi malzemeleri kullanıyorduk, hadi hatırlayalım?” denerek kullanılacak malzemeler öğretmen tarafından tekrar kısaca tanıtılır.
Uygulama	Öğrencilerin seçtikleri motifler, kalem, makas ve keçeler başat elinin yanına konur. Şablon kalıbın keçeye aktarılması aşamasında öğretmen model olur. “Bakın, şablonu nasıl keçeye çiziceğiz? Herkes beni dikkatle izlesin!” şeklinde sözel ipucu verir. Takip etmekte zorlanan öğrencilerinin yanına giderek çalışmayı yakından gösterir. Öğretmen “Haydi bakalım sıra sizde, başlayalım, herkes motifini keçesine çizsin!” diyerek yönerge verir. Bağımsız çalışabilen öğrencilere gerektiğinde sözel ipucu verir. Bağımsız gerçekleştiremeyen öğrencilere aşamalı olarak tam fiziksel ipucu ile kısmi fiziksel ipucu verir. Öğrenci yaptığı etkinlikte başarı sağladıkça öğretmen tam fiziksel ipucunu kısmi fiziksel ipucu olarak düzenler. Öğretmen model ipucunu kullanırken hazır şablon kalıbı keçenin üzerine yerleştirip, bir eliyle köşesinden tutarak kalıbın çevresinden kalem ile çizmeyi gösterir. Öğrencinin basamakları taklit etmesini bekler, ihtiyacı olduğunda sözel ipucu verir. Hata yapınca anında geri bildirim sağlar. Fiziksel ipucunu verirken öğrencinin arkasında durur, keçe plakayı önüne, motifi de üzerine yerleştirir. Kullanmadığı elini motifin köşesinden tutturur, başat elinin üzerine elini koyarak motifin etrafından çizimi yaptırır. Motif keçeye aktarıldıktan sonra öğretmen “Haydi, çizdiğiniz motifi makasla kesin!” yönergesini verir. Bağımsız çalışabilecek öğrenciler kesme işini kendi yapar, ihtiyaç duyduklarında öğretmen sözel ipucu verir. Öğretmen ihtiyaç halinde öğrencinin kullandığı eli tarafında durur, çizgilerin üzerinden geçerek nasıl makasla keseceğini göstererek model ipucu verir. Öğrencinin taklit etmesini bekler, gerekirse sözel ipucu verir, hata yaparsa anında geri bildirim verir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencinin arkasında durur, kullanmadığı eliyle keçeyi tutturur, başat eliyle makası tutması için elini öğrencinin elinin üzerine yerleştirir. Makası açacağı zaman “aç”, kapatacağı zaman “kapa” şeklinde yönerge verir. Çalışma sırasında “Aferin çok güzel açtın, aferin çok güzel kapattın.” şeklinde sosyal pekiştirici vererek motive eder. Öğretmen sınıfa “Sıra en son işlemimize geldi, hazır mısınız?” der ve tepkileri bekler. “En son işlem, hazırladığınız motifleri yapıştırmak, yapıştırma işlemini silikonla yapacağız, ama isteyen motifleri birbirine dikebilir.” der. “Kim keçe motifini dikmek ister?” diye sorar. Çalışmasını dikmek isteyen öğrencilere iğne iplik verir. Çalışma sırasında gerektiğinde fiziksel ipucu, model ipucu ve sözel ipucu verir. El kaslarında sorun olan öğrencilerin iğne kullanmasına izin vermez.

	Model ipucuna gereksinimi olan öğrenciye keçe parçalarını sırayla, arkasına yapıştırıcı sürerek nasıl yapacağı konusunda yardımcı olur. Öğrencinin taklit etmesini bekler, gereksinim duyduğunda sözel ipuçları verir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencinin arkasında durur, kullanmadığı eliyle motifi ters çevirmesi için elini üzerine yerleştirir, başat elinin üzerinden tutarak motifin arkasına tutkal sürmesini sağlar. Yapıştırıcı sürdüğü parçaları sırasıyla birbirine yapıştırmasını sağlar. Hazırlanan keçe hayvan figürlerine hasır ipler yapıştırılarak öğrencilerin odalarını süslemek için kullanmaları amacıyla öğrencilere verilir. Çalışma istenilen şekilde tamamlandıktan sonra öğrencilere pekiştireçleri verilir.
Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştireçler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansı hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Keçe alerjisi olan öğrencilerle keçe çalışması yapılmamalıdır. Alerjisi olan öğrencilere öğretmen BEP doğrultusunda başka çalışmalar yaptırılmalıdır. İnce motor becerileri zayıf öğrencilerin kalem tutarken el parmaklarının doğru konumlanmasını öğreten pencil grip adlı kalem tutamakları İnternet aracılığı ile temin edilebilir. Kalem tutamaklarını, öğretmen kendi imkanlarıyla yumuşak toplardan yapabilir ya da piyasada satılan jumbo grip / üçgen kalemlerden, kalem süngerlerinden, kalem tutma aparatı adı ile satılan ürünlerden de yararlanabilir. Pekiştireç verirken birinci tür ve ikinci tür pekiştireçler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için el-göz koordinasyonu, kalem tutma, çizgi çizme, makas kullanma, nesne tutma gibi ön koşul becerilere sahip olması gereklidir.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.

Değerlendirme sırasında malzemeler öğrencinin başat eline yakın olacak şekilde konur. Öğrencilere "Hazır mısınız?" diye sorulduğunda, öğrenciler de hazır olduklarını ifade ettiklerinde "Keçe ile şekil kes!" yönergesi verilir. Tepkide bulunma için 4-5 saniye, işlemi tamamlaması için ise 45 saniye kadar beklenir. Yaparsa "+", yapamazsa "-" işareti konur. Değerlendirme aşamasında "-" alınan aşamada değerlendirme bırakılır. Veri kayıt formuna hangi aşamada kalındığı kayıt edilir. Öğrenciye değerlendirme sonunda katılımı konusunda pekiştireç verilir. Öğrenci her 4 denemenin 3 beceri basamağında %100 yanıt verinceye kadar veri toplanır.

KEÇE İLE ŞEKİL KESME ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Seçmiş olduğu hayvan figürünü keçenin üzerine çizer.	3/4	Motifi keçeğe çiz!	
Şablon olarak çizdiği motifi keçe üzerinde keser.	3/4	Çizdiğin motifi kes!	
Kesmiş olduğu hayvan motiflerini silikonla yapıştırır.	3/4	Silikonu eline al!	
Kesmiş olduğu hayvan motiflerini dikmek için eline iğne iplik alır.	3/4	İğne ipliği eline al!	
Kesmiş olduğu hayvan motiflerini birbirine diker.	3/4	Kesmiş olduğun motifleri dik!	
Hazırlamış olduğu hayvan figürlerini asmak için hasır ip alıp yapıştırır.	3/4	Hasır ip yapıştır!	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - V

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : Video-Fotoğraf	Önerilen Süre: 160 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.5.4. Fotoğraf makinesini kullanarak fotoğraf çeker.
Hedef Davranışlar	4.1. Fotoğraf makinesini açar. 4.2. Fotoğraf makinesinin ayar düğmesini otomatikte getirir. 4.3. Işık yönüne dikkat ederek duruş yerini belirler. 4.4. Çekeceği objenin odak / netlik ayarını yapar. 4.5. Çekilecek objeyi uygun kadraja ayarlar. 4.6. Fotoğraf makinesini sabit tutar. 4.7. Deklanşöre basarak fotoğraf çekimini yapar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	İleri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu) Video modelle öğretim yöntemi-Etkinlik çizelgeleriyle öğretim
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Fotoğraf makinesi, çeşitli fotoğraf örnekleri, video, fotoğraf çekimini anlatan görsel kitap
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerileri değerlendirilir. Ön koşul beceriler öğretmen tarafından öğrencinin sınıfında değerlendirilir. Uygulama ortamı olarak okul bahçesi seçilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen "Bugün fotoğraf çekmeyi öğreneceğiz." diyerek dikkat çekici uyarıcı verir. "Kimler fotoğraf çekmeyi seviyor?" şeklinde soru sorulur. Öğrencilerin tepkileri 4-5 saniye beklenir. Öğrencilerin yanıtları öğretmen tarafından "Aferin, çok güzel konuştunuz." şeklinde övülüp sosyal pekiştirme yapılır. Öğretmen, öğrencilere "Sınıfa değişik fotoğraflar ve fotoğraf çekimini anlatan bir resimli kitap getirdim." "Kimler incelemek ister?" diyerek tüm öğrencilerin incelemesini sağlar. Her öğrencinin sırasıyla tüm fotoğrafları incelemesi beklenir.
Güdüleme	Öğretmen "Hepinizin çok güzel fotoğraflar çekeceğini biliyorum.," "Çektiğiniz fotoğraflar yılsonunda sergilenecek." der.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyarı Sunumu)	"Fotoğraf makinesini tanıdık. Fotoğraf makinesinin bölümleri nelerdi? Haydi, hatırlayalım." denerek fotoğraf makinesinin bölümleri öğretmen tarafından tekrar kısaca tanıtılarak derse başlanır.
Uygulama	Öğretmen "Bugün birlikte fotoğraf çekeceğiz, bunun için şimdi hep birlikte bununla ilgili kısa bir film izleyeceğiz." diyerek daha önceden hazırladığı videoyu açar. Video içeriğinin fotoğraf makinesinin nasıl kullanıldığını anlattığını belirterek sözel ipucu verir. Video izlerken her bir öğrenciyi gözlemleyerek not alır. Video bittikten sonra "Sorusu olan var mı?" diyerek öğrencilerin tepkilerini ölçer. Soru varsa cevaplandırır. Soru yoksa öğretmen dersi anlatmaya geçer. Öğretmen "Fotoğraf çekmek için ilk önce fotoğraf makinesini açarız." diyerek sözel ipucu verir. Tüm öğrencilerin fotoğraf makinesinin açma - kapama düğmesini görmesini sağlar. "Düğmeye basınca ekranın açıldığını görürüz." diyerek sözel ipucu verir. Daha sonra öğrencilerin ellerindeki makinelerini kontrol ederek işlem basamağının doğru yapıp yapılmadığını kontrol eder. Yapamayan öğrencilere fiziksel ipucu verir. "Şimdi makinenizin ayar düğmesini açın." yönergesini verir. Öğrencilerin ayar düğmelerini kontrol eder. "Harikasınız, çok güzel yaptınız." diyerek sosyal pekiştirme kullanır. Öğretmen "Şimdi sizlerle hep birlikte okul bahçesine iniyoruz." şeklinde yönerge vererek fotoğraf çekilecek olan okul bahçesine öğrencileri yönlendirir. "Fotoğraf çekerken ışığı arkamıza almamız gerekir, burada ışık nereden geliyor?" diye soru sorar. Öğrencilerin tepkilerini 4-5 saniye bekler. Öğrencilerden tepki alamazsa öğretmen model olarak ortamdaki ışığın yönü tespit edilir. Öğrencilere "Okul bahçesinde hangi kareyi çekmek istedikleri sorulur." bakın bu çiçeği çekebilirsiniz, ağaçlar da çok güzel görünüyor, okulumuzun fotoğrafını da çekebilirsiniz, birbirinizin fotoğraflarını da çekebilirsiniz." diyerek sözel ipucu verilir. Öğretmen, öğrencilere "Makinenizin ekranına bakın. Güzel görünüyor mu yoksa bulutlu mu?" diye soru sorar. Tepkileri 4-5 saniye bekler. Öğrencilerin makinelerinin ekranını kontrol eder.

	"Çekmek istediğiniz görüntüyü makinenizin ekranında görün!" diye yönerge verir. "Artık elimizi titretmeyeceğiz, makinelerinizi hareket ettirmeden güzel tutun." der. "Aferin, çok güzel tuttunuz" diye sosyal pekiştirici kullanır. "Makinenizi hareket ettirmeden, deklanşöre basın!" yönergesini verir. Kendisi model olarak fotoğraf çeker. Yapamayan öğrencilere tam fiziksel ipucu verir. Güzel fotoğraf çekenlere anında pekiştiricilerini verir. Hataları anında düzeltir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencinin başat elinin olduğu tarafta durur, kullanmadığı eli ve başat eli ile makineyi kavramasını sağlar. Tüm basamaklarda fiziksel ipucu ile sözel ipucunu da beraberinde kullanır. "Makinemize iki elimizle böyle tuttuk, ışığı arkımıza böyle aldık, bak ekranda görüntüler var gördün mü?" gibi sözel ipuçları kullanır. Tüm öğrencilerin fotoğraf çekimi bittiğinde pekiştiricilerini verip dersi sonlandırarak öğrencileri sınıflarına götürür.
Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştiriciler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansı hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Pekiştirici verilirken birinci tür ve ikinci tür pekiştiriciler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için el-göz koordinasyonu, nesne tutma, nesne taşıma, sözel yönergelere uyma gibi ön koşul becerilere sahip olmaları gereklidir. Fotoğraf makinesi olmayan öğrenciler, öğretmenle birlikte çekim yapabilirler. El kaslarında sorun olan öğrencilerin makinelerini tutmasına öğretmen yardımcı olabilir.

FOTOĞRAF ÇEKME ÇALIŞMASI ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Öğretmen yönergesiyle makineyi eline alır.	3/4	Fotoğraf makinesini eline al!	
Makinenin açma-kapama düğmesine basarak açar.	3/4	Makineyi aç!	
Makinenin ayar düğmesinin yerini kontrol eder.	3/4	Makinenin ayar düğmesini bul!	
Makinenin ayar düğmesini çekim için otomatikte getirir.	3/4	Makinenin ayar düğmesini otomatikte getir!	
Dışarıdan gelen ışığa bakarak çekim için kendi duruşunu belirler.	3/4	Işığa dikkat ederek duruşunu belirle!	
Işığa göre fotoğrafın netlik ayarını belirler.	3/4	Netlik ayarını yap!	
Çekmek istediği objeyi kadraja sığdırmaya çalışır.	3/4	Fotoğrafi çekilecek objeyi kadraja sığdır!	
Fotoğrafın dalgalı durmaması için makineyi sabit tutarak çekim yapar.	3/4	Makineyi sabit tutarak çekim yap!	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - VI

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : Tasarım	Önerilen Süre: 160 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.6.4. Baskı tekniklerini kullanarak pamuklu kıyafet ve aksesuarlar üzerinde tasarımlar yapar.
Hedef Davranışlar	4.1. Tişört, pantolon vb. kıyafetler üzerinde tasarımlar yapar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	İleri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim yöntemi (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu), model olma
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Her öğrenciye bir adet tişört, fırça, akrilik / kumaş boyaları, su kabı, fırça, nesne baskı çeşitleri, şablon baskı çeşitleri, pekiştireçler, çöp kovası
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerileri değerlendirilir. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir. Atık malzemeleri atacak bir çöp kovası öğrencilerin yanına getirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen, elindeki tişörtleri göstererek "Bugün kendi tişörtlerimizi boyayacağız." diyerek dikkat çekici uyaran verir.
Güdüleme	Öğretmen öğrencilere "Sınıfa değişik baskı malzemeleri getirdim." "Kimler incelemek ister?" diyerek tüm öğrencilerin incelemesini sağlar. Her öğrencinin sırasıyla tüm malzemeleri incelemesi beklenir.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyaran Sunumu)	"Bugün baskı tekniklerini kullanarak tişört tasarımı yapacağız. Önceki dersimizde çok güzel baskı çalışmaları yapmıştık. Hangi malzemeleri kullanıyorduk? Hatırlayalım." denerek kullanılacak malzemeler öğretmen tarafından tekrar kısaca tanıtılır.
Uygulama	Öğretmen sınıfa getirdiği baskı malzemelerinden öğrencilerin istediklerini seçmelerine fırsat verir. Tişört, fırça, su kabı, boyalarını ve seçtikleri malzemeleri öğrencilerin alması için yönerge verir. Alamayan öğrencilere fiziksel ipucu verir. Öğrencilerin kullanılacak olan malzemeleri kullanım sırasına göre yerleştirmeleri için sözel ipucu verir. Kendisi de masasının üzerine sıralı bir şekilde yerleştirerek model olur. Yapamayan öğrencilere fiziksel ipucu verir. Yanlış sırada yerleştiren öğrencilere ise işaret ipucu ile yardımcı olur. Öğretmen seçtikleri malzemelerle tişörtlerini nasıl tasarlayacakları konusunda öğrencilerle konuşur. Öğretmen her öğrenciye "Seçtiğin şablon çiçeği nerede kullanacaksın, yaprakları nereye basmak istersin, hangi rengi kullanmak istersin?" şeklinde sorular sorar. Tepkilerini 4-5 saniye bekler. Öğretmen "Aferin, çok güzel bir fikir, çok güzel düşünülmüşsün." diyerek sosyal pekiştireç kullanır. Sözlü iletişim kuramayan öğrencilere öğretmen "Bu çiçekleri nereye basmak istersin? Göster! Bu şablon baskıyı nereye basmak istersin? Göster!" şeklinde yönerge verir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencilerle öğretmen, tam fiziksel ipucu ile çalışır. Öğretmen "Haydi tişört tasarımlarınıza başlayın!" şeklinde yönerge verir. Bağımsız çalışabilen öğrencilere gerektiğinde öğretmen sözel ipucu verir. Model ipucuna gereksinimi olan öğrenciye baskı malzemelerini nasıl kullanacağı konusunda yardımcı olur. Öğrencinin taklit etmesini beklenir, gereksinim duyduğunda sözel ipuçları verilir, doğru davranış pekiştirilir, hata yaptığında yanlışlar anında düzeltilir. Öğretmen bağımsız yapamayan öğrencinin arkasında durur, kullanmadığı eliyle nesne baskısını kavramasını sağlar, başat elinin üzerinden tutarak nesnenin arka tarafına fırça ile boya sürmesini sağlar. Fiziksel ipucu verirken aynı zamanda "Nesneyi çevir, işte böyle, şimdi fırçayı boyaya batır, nesnenin arkasına sür, bastır, kaldır." gibi sözel ipuçları verir. Çalışma sırasında "Aferin çok güzel sürdün, çok güzel bastın, çok güzel kaldırdın." şeklinde sosyal pekiştireç vererek motive eder. Bağımsız gerçekleştiremeyen öğrencilere tam fiziksel ipucu verir. Öğrencinin beceriyi yapma durumuna göre aşamalı olarak ipucunu azaltır. Kısmi fiziksel ipucu verir. Çalışma istenilen şekilde tamamlandıktan sonra öğrencilere pekiştireçleri verilir ve ders tamamlanır.

Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştireçler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansı hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Pekiştireç verilirken birinci tür ve ikinci tür pekiştireçler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. Öğretmen ince motor becerilerinde sorun yaşayan öğrencilerle, tişörtlerine el baskı yaptırarak tam fiziksel ipucu ile çalışabilir. Nesne baskısı yaptırırken ince motor becerileri zayıf öğrenciler için avuç içlerini dolduracak büyüklükte baskı kalıpları kullanmaları gerekmektedir. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için el-göz koordinasyonu, kalem tutma, çizgi çizme, sınırlı alan boyama, makas kullanma, nesne tutma gibi ön koşul becerilere sahip olmaları gereklidir.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.

Değerlendirme sırasında malzemeler öğrencinin başat eline yakın olacak şekilde konur. Öğrencilere "Hazır mısınız?" diye sorulduğunda, öğrenciler de hazır olduklarını ifade ettiklerinde "Baskı tekniklerini kullanarak tişört üzerinde tasarım yap!" yönergesi verilir. Tepkide bulunma için 4-5 saniye, işlemi tamamlaması için ise 45 saniye kadar beklenir. Yaparsa "+", yapamazsa "-" işareti konur. Değerlendirme aşamasında "-" alınan aşamada değerlendirme bırakılır. Veri kayıt formuna hangi aşamada kaldığı kaydedilir. Öğrenciye değerlendirme sonunda katılımı konusunda pekiştireç verilir. Öğrenci her 4 denemenin 3 beceri basamağında %100 yanıt verinceye kadar veri toplanır.

TIŞÖRT ÜZERİNE BASKI ÇALIŞMASI ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Daha önceden seçmiş olduğu tek renkli desensiz tişörtü çalışma için masanın üzerine serer.	3/4	Tişörtü masanın üzerine ser!	
Baskı yapmak için öğretmen tarafından önerilen nesnelere seçer.	3/4	Nesneyi (patates, yaprak, sünger, ip vb.) seç!	
Seçmiş olduğu nesneyi istediği renge boyar.	3/4	Nesneyi (patates, yaprak, sünger, ip vb.) boya!	
Boyamış olduğu nesneyi kurumadan baskı yapacağı tişörtün üzerine yerleştirir.	3/4	Nesneyi tişörtün üzerine yerleştir!	
Nesne deseninin tişörte geçmesi için basınç uygular.	3/4	Nesneyi bastır!	
Nesneyi hareket ettirmeden kaldırır.	3/4	Nesneyi kaldır!	
Tişörtü kuruması için kaldırır.	3/4	Tişörtü kaldır!	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - VII

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : Sanatsal Algı ve Eleştiri	Önerilen Süre: 80 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.7.1. Gösterilen sanat çalışmalarını görsel sanat alanlarına göre sınıflandırır.
Hedef Davranışlar	1.1. İki boyutlu çalışmaları sınıflandırır. 1.2. Üç boyutlu çalışmaları sınıflandırır.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	İleri zincirleme yaklaşımı benimsenerek ipucunun giderek azaltılmasıyla öğretim (tam fiziksel ipucu, kısmi fiziksel ipucu, işaret ipucu, sözel ipucu) - Eş zamanlı ipucuyla öğretim yöntemi - Sabit bekleme süreli öğretim
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Pastel boya, resim kâğıdı, kurşun kalem, silgi, iki boyutlu örnek çalışmalar, üç boyutlu örnek çalışmalar, seramik kili, pekiştireçler, çöp kovası
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerileri değerlendirilir. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir. Atık malzemeleri atacak bir çöp kovası öğrencilerin yanına getirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen sınıfa getirdiği örnek çalışmalarını göstererek "Bakın, bugün sınıfa incelemeniz için çok sayıda iki ve üç boyutlu çalışma getirdim." diyerek dikkat çekici uyarı verir.
Güdüleme	"Ellerimdeki, bu hepsi birbirinden güzel çalışmaları görüyorsunuz." denip günlük bir etkinliği anlatan örnek bir resim öğrencilerin her birinin önüne konur. Öğretmen, "Bu çalışmaların içinde sizin de yaptığınız çalışmalar var." diyerek öğrencileri motive eder.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyarı Sunumu)	Öğretmen "Bugün sınıfa getirdiğim örnek çalışmaların bir kısmını tanıyoruz, bakalım bu çalışmaların kimler hatırlayacak?", der. "Hazırsanız başlayalım." ve "Önünüzdeki örneği inceleyin!" der.
Uygulama	Öğretmen sınıfa getirdiği kuru boya, pastel boya, sulu boya, akrilik boya ile yapılmış çalışmaları sıra ile öğrencilerin önlerine bırakır, incelemelerine izin verir. Her örnekte 4-5 saniye tepkilerini bekler. Soru olursa cevaplandırır. Öğretmen, öğrenciler çalışmaları izledikten sonra "Bunlar kaç boyutlu çalışmalar?" diye sorar. Hemen arkasından "Bunlar iki boyutlu." der. Öğretmen "Bakın, bu resimler kâğıt üzerine yapılmış." Bu nedenle iki boyutlular." diyerek açıklama yapar. "Bu resimleri sınıf panosuna asmak için bana kim yardım etmek ister?" diye sorar, istekli öğrencilerle resimleri panoya asar. Öğretmen "Aferin size, bana çok güzel yardım ettiniz, yerlerinize oturabilirsiniz." diyerek sözel pekiştireç verir. Öğretmen sınıfa getirdiği seramik çalışmaları, küçük heykel, ahşap işleri, atık materyallerden yapılmış üç boyutlu çalışmaları sıra ile öğrencilerin önlerine bırakır, incelemelerine izin verir. Her örnekte 4-5 saniye tepkilerini bekler. Öğretmen "Bu çalışmaları incelediniz. Kaç boyutlu bu çalışmalar?" diye soru sorduktan sonra "Bunlar üç boyutlu." der. Öğretmen "Bakın, bu çalışmaları elimize alabiliyoruz." Bu nedenle elimize alıp inceleyebildiğimiz ve dokunabildiğimiz için, bu çalışmalar üç boyutludur." diye açıklama yapar. "Çalışmaları masaya taşımama kim yardım etmek ister?" diye sorar, istekli öğrencilerle çalışmaları taşır ve "Aferin size, bana çok güzel yardım ettiniz, yerlerinize oturabilirsiniz." diyerek sözel pekiştireç verir. Öğretmen "Sıranıza bıraktığım kâğıtlara top resmi çizin, pastel boyalarla da boyayın!" diye yönerge verir. Bağımsız çalışabilen öğrenciler kendileri çizer ve boyar, öğretmen gerek duyduğunda sözel ipuçları verir. Öğretmen model ipucuna ihtiyacı olan öğrencilere model olur, taklit etmelerini bekler, doğru davranışı pekiştirir, hata varsa anında düzeltme yapar. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencinin arkasında, başat elinin bulunduğu tarafta durur. Kullanmadığı eli ile kâğıdı tutmasını sağlar, başat elinin üzerinden tutarak top çizimi yapmasını ve boyamasını sağlar. Aşamalı olarak fiziksel ipucunu azaltır. Öğretmen "Aferin size, çok güzel boyamalar yaptınız." diyerek pekiştireç verir. Öğrencilere sıra ile "Bu yaptığınız resmi, panoda asılı olanların yanına mı asalım yoksa masanın üzerindeki yanına mı koyalım?" diye sorar. Tepkilerini 4-5 saniye bekler. Öğrenciler "Panoya asalım çünkü iki boyutlu." diye cevap verirse "Aferin sana, evet panoya asmamız çünkü iki boyutlu." diyerek pekiştirir, yanlış ise anında düzeltir.

	Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrenciye öğretmen resmini panoya asması için fiziksel ipucu verir. Öğretmen "Seramik kili kullanacağız, herkes önlüklerini dolaptan alsın." diye yönerge verir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencinin önlüğünü giymesine öğretmen yardım eder. Öğretmen "Sıranıza bıraktığım seramik kilinden top yapın." şeklinde yönerge verir. Bağımsız çalışabilen öğrenciler kendileri yapar, öğretmen gerek duyduğunda sözel ipuçları verir. Öğretmen model ipucuna ihtiyacı olan öğrencilere model olur, taklit etmelerini bekler, doğru davranışları pekiştirir, hata varsa anında düzeltme yapar. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrencinin arkasında, başat elinin bulunduğu tarafta durur. Kullanmadığı eliyle kili kavramasını sağlar, başat elinin üzerinden tutarak seramik kilini top şeklinde yuvarlamasını sağlar. Öğretmen "Aferin size, çok güzel toplar yaptığınızı görüyorum." diyerek pekiştirir. Öğrencilere sıra ile "Bu yaptığın seramik çalışmasını masanın üzerindeki yanına mı koyalım yoksa panoda asılı olanların yanına mı asalım?" diye sorar. Tepkisini 4-5 saniye bekler, öğrenci "Masanın yanındaki yanına koyalım çünkü üç boyutlu." diye yanıt verirse "Aferin sana, evet masanın üzerinde bulunan çalışmaların yanına bırakmalıyız çünkü üç boyutlu." diyerek pekiştirir, yanlış ise anında düzeltir. Fiziksel ipucuna ihtiyacı olan öğrenciye öğretmen çalışmasını masaya taşıması için fiziksel ipucu verir. Öğrencilere pekiştiricilerini vererek dersi tamamlar.

Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştiriciler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansı hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Pekiştiriciler verilirken birinci tür ve ikinci tür pekiştiriciler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. İnce motor becerileri zayıf öğrencilerin kalem tutarken el parmaklarının doğru konumlanmasını öğreten pencil grip adlı kalem tutamakları, İnternet aracılığı ile temin edilebilir. Kalem tutamaklarını öğretmen kendi imkanlarıyla yumuşak toplardan yapabilir ya da piyasada satılan jumbo grip / üçgen kalemlerden, kalem süngerlerinden, kalem tutma aparatı adı ile satılan ürünlerden de yararlanabilir. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için el-göz koordinasyonu, nesne sıralama, nesnelere özelliklerine göre sınıflandırma gibi ön koşul becerilere sahip olmaları gereklidir.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.

Değerlendirme sırasında malzemeler öğrencinin başat eline yakın olacak şekilde konur. Öğrencilere "Hazır mısınız?" diye sorulduğunda, öğrenciler de hazır olduklarını ifade ettiklerinde "İki boyutlu çalışmalarını söyle / göster!" yönergesi verilir. Tepkide bulunma için 4-5 saniye, işlemi tamamlaması için ise 45 saniye kadar beklenir. Yaparsa "+", yapamazsa "-" işareti konur. Değerlendirme aşamasında "-" alınan aşamada değerlendirme bırakılır. Veri kayıt formuna hangi aşamada kalındığı kaydedilir. Öğrenciye değerlendirme sonunda katılımı konusunda pekiştiriciler verilir. Öğrenci her 4 denemenin 3 beceri basamağında %100 yanıt verinceye kadar veri toplanır.

ÇALIŞMALARINI BOYUTLARINA GÖRE SINIFLANDIRMA ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Önündeki iki farklı nesne arasından iki boyutlu olanı gösterir.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve iki boyutlu olanı göster!	
Önündeki üç farklı nesne arasından iki boyutlu olanı gösterir.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve iki boyutlu olanı göster!	
Önündeki iki farklı nesne arasından hangisinin iki boyutlu nesne olduğunu söyler.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve hangisi iki boyutlu söyle!	
Önündeki üç farklı nesne arasından hangisinin iki boyutlu nesne olduğunu söyler.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve hangisi iki boyutlu söyle!	
Önündeki iki farklı nesne arasından üç boyutlu olanı gösterir.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve üç boyutlu olanı göster!	
Önündeki üç farklı nesne arasından üç boyutlu olanı gösterir.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve üç boyutlu olanı göster!	
Önündeki iki farklı nesne arasından hangisinin üç boyutlu nesne olduğunu söyler.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve hangisi üç boyutlu söyle!	
Önündeki üç farklı nesne arasından hangisinin üç boyutlu nesne olduğunu söyler.	3/4	Önündeki nesnelere bak ve hangisi üç boyutlu söyle!	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - VIII

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Görsel Sanatlar	Kademe : 3
Öğrenme Alanı : Sanatsal Sosyal Kültürlenme	Önerilen Süre: 80 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	3.8.1. Sanat çalışmalarının yapıldığı ortamlarda belirlenen kurallara uyar.
Hedef Davranışlar	1.1. Kılık kıyafetle ilgili kurallara uyar. 1.2. Çalışma materyallerinin kullanımına yönelik kurallara uyar. 1.3. Çalışma alanının fiziki düzenine ilişkin kurallara uyar. 1.4. Çalışma alanındaki güvenlik önlemleriyle ilgili kurallara uyar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Video modelle öğretim yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Görsel sanatlar dersinde kullanacağı kılık kıyafeti, materyalleri nasıl kullanacağı, çalışma alanının düzeni ve uyması gereken güvenlik önlemleri ile ilgili bir video
Ortam Düzenlemeleri	Öğrencilerin ön koşul becerilerine sahip olup olmadığı değerlendirilir. Sınıf ortamında kullanılacak malzemeler öğrencilerin kullandıkları ellerinin yanında, kullanım sırasına göre yerleştirilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen "Bugün size bir video izleteceğim.", "Çalışmamız sırasında çok yardımı olacak." der. Tüm öğrencilerin videoyu görebilmelerine yardımcı olur.
Güdüleme	Öğretmen "Videoyu çok dikkatli izleyeceğinizi biliyorum." diyerek öğrencileri motive eder.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş (Hedef Uyarın Sunumu)	Öğretmen "Bugün görsel sanatlar dersinde uymamız gereken kuralları öğreneceğiz, hazırsanız video gösterimizi izleyelim." diyerek derse başlar.
Uygulama	Öğretmen Görsel Sanatlar dersinde kullanacağı kılık kıyafeti, materyalleri nasıl kullanacağı, çalışma alanının düzeni ve uyması gereken güvenlik önlemleri ile ilgili bir video hazırlar. Videoda kendisi rol model olarak ders sırasında, yapılan bir etkinlik esnasında uyulması gereken kuralları sözel olarak anlatıp uygular (örneğin sınıfa girince önlük giymek, çalışma malzemelerini toplamak ve yerine kaldırmak gibi). Öğretmen Görsel Sanatlar dersinde uyulması gereken kuralları anlatan videoyu açar. İlk olarak kılık kıyafet ile ilgili videoyu açar. Sunum esnasında öğrencilerin tepkilerini gözlemler ve not eder. Öğrencilerin soruları olursa yanıt verir. Öğretmen "Çalışırken neden önlük giyeriz?" şeklinde soru sorar. Öğrencilerin tepkilerini 4-5 saniye bekler. Öğrencilerin açıklamalarını dinler. Doğru yanıt veren olursa anında sosyal pekiştirici verir. Eğer açıklama gelmezse "Evet, kıyafetlerimizin temiz olması için çalışırken önlük giyeriz." diyerek sözel ipucu verir. Sonra öğretmen "Aferin size, çok dikkatli izliyorsunuz." diyerek sosyal pekiştirici verir ve çalışma materyallerinin kullanımıyla ilgili videoyu izletmeye devam eder. Öğretmen "Materyalleri nasıl kullanacağınızı gösteren video ile devam ediyoruz, dikkatle izleyin." yönergesini verir, videoyu açar. Sunum esnasında öğrencilerin tepkilerini gözlemler ve not eder. Öğrencilerin soruları olursa yanıt verir. Öğretmen "Videoda izlediğimiz gibi kalemleri uçları bitmeden açmayın, boya yaptığınız fırçaları su ile temizleyin, seramik çamurlarınızı çalışmanız bitince kurumadan kaldırın, çalışırken boyalarınızı boya kabına çok fazla sıkmayın." diyerek kuralları tekrar eder. Öğretmen "Aferin, beni çok güzel dinliyorsunuz." diye sosyal pekiştirici verir. Öğretmen "Dikkatli izleyin!" yönergesini verir. Çalışma alanının düzeni ile ilgili videoyu açar. Sunum esnasında öğrencilerin tepkilerini gözlemler ve not eder. Öğrencilerin soruları olursa yanıt verir. Öğretmen "Çalışmanızı bitirdikten sonra kullandığınız boyaları, fırçaları, kalemleri buldukları kutulara kaldırın, önlüklerinizi yerine kaldırın, oturduğunuz sandalyeyi kalktığınızda düzeltin." diyerek kuralları tekrar eder. Öğretmen "Aferin, beni çok güzel dinliyorsunuz." diye sosyal pekiştirici verir. Öğretmen tekrar "Dikkatli izlemeye devam ediyoruz." yönergesini verir, uyulması gereken güvenlik önlemleri ile ilgili bir videoyu açar. Sunum esnasında öğrencilerin tepkilerini gözlemler ve not eder. Öğrencilerin soruları olursa yanıt verir. Öğretmen "Kesici aletlerin keskin tarafından tutmayın, iğne kullandıktan sonra iğneliğe saplayın, yapıştırıcıları kullandıktan sonra ağzınızı sıkıca kapatın, makasları kullandıktan sonra aşağıya bakacak şekilde kaldırın, kalemtaşları sınıfta bulunan ağzı kapalı kutulara kaldırın." diyerek kuralları tekrar eder. Öğretmen "Aferin, beni çok güzel dinlediniz." diye sosyal pekiştirici verir. Video sunumu tamamlandıktan sonra öğrencilere pekiştiricileri verilerek ders etkinliği tamamlanır.

Açıklamalar	Dikkat çekme ve güdüleme sırasında öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve ona göre yaklaşım benimsenmelidir. Yine öğrenciyle yapılacak olan çalışmanın süresi, deneme oturumları, verilecek olan ipuçları ve pekiştiriciler öğrencilerin özelliklerine göre farklılaşabilir. Önemli olan, öğretmenlerin, öğrencilerinin performansı hakkında doğru bilgi sahibi olup en uygun yöntemi seçmeleridir. Pekiştiriciler verilirken birinci tür ve ikinci tür pekiştiriciler verilmelidir. Bunlar öğrencinin özelliklerine göre seçilip uygun pekiştirme tarifeleri uygulanmalıdır. Öğrencilerin bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için nesne tutma, nesne taşıma, el-göz koordinasyonu, yönerge takip etme becerisi gibi ön koşul becerilere sahip olmaları gereklidir.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme

Öğretim devam ederken öğretmen, öğrencinin performansına ilişkin kayıt tutmaya devam eder. Öğrencilerin nasıl tepkide bulduklarına dair veri kayıt formuna kayıt yapar.

Değerlendirme sırasında malzemeler öğrencinin başat eline yakın olacak şekilde konur. Öğrencilere "Hazır mısınız?" diye sorulduğunda, öğrenciler de hazır olduklarını ifade ettiklerinde "Kılık kıyafetle ilgili kuralları söyle / yap!" yönergesi verilir. Tepkide bulunma için 4-5 saniye, işlemi tamamlaması için ise 45 saniye kadar beklenir. Yaparsa "+", yapamazsa "-" işareti konur. Değerlendirme aşamasında "-" alınan aşamada değerlendirme bırakılır. Veri kayıt formuna hangi aşamada kalındığı kaydedilir. Öğrenciye değerlendirme sonunda katılımı konusunda pekiştiriciler verilir. Öğrenci her 4 denemenin 3 beceri basamağında %100 yanıt verinceye kadar veri toplanır.

SINIFTA UYULMASI GEREKEN KURALLAR ÖLÇÜT BAĞIMLI ÖLÇÜ ARACI

Bildirimler	Ölçüt	Sorular	Değerlendirme
Görsel Sanatlar dersi sınıfına girince askıdan kendine ait önlüğü alarak giyer.	3/4	Önlük giy!	
Ders sırasında öğretmen yönergesine göre kullanılacak olan malzemeyi malzeme dolabından alır.	3/4	Malzemelerini al!	
Yapılan etkinliğe göre kullanılacağı malzemeleri kullanım sırasına göre yerleştirir.	3/4	Malzemeleri yerleştir!	
Çalışması bitince tüm malzemeleri yerine kaldırır.	3/4	Malzemeleri dolaba yerleştir!	
Çalışması bitince sınıftan çıkarken önlüğünü askıya asar.	3/4	Önlüğünü as!	

